Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ

Αλογο-ΚΡΙΤΟΣ

Μηνιάτικη ανεξάρτητη-αδέσμευτη ηλεκτρονική έκδοση,
σε θέματα Θεάτρου Σκιών, σάτιρας και ευρύτερης ενημέρωσης
Περίοδος Α' Τεύχος 85 ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2026

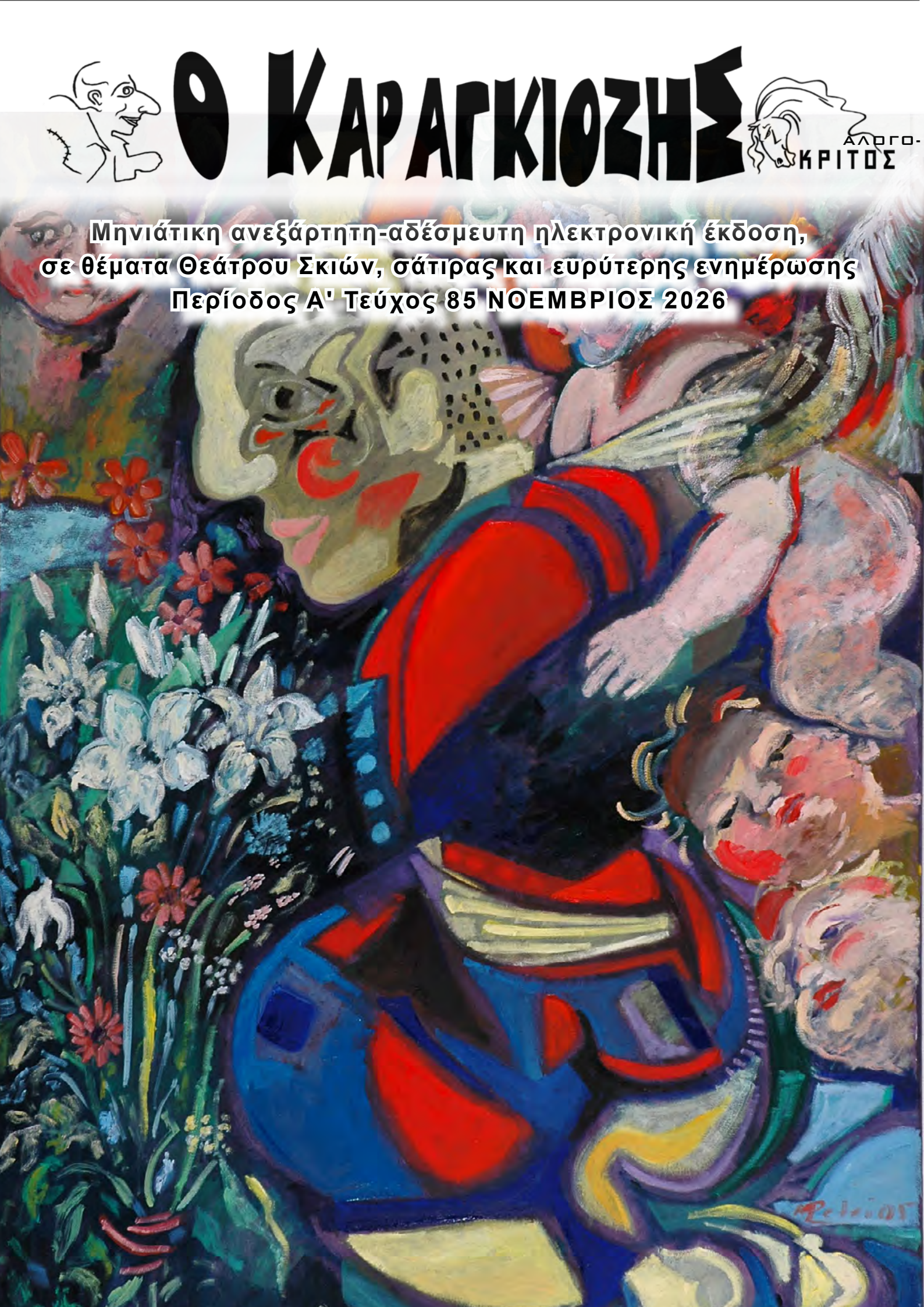

Έγιναν-Θα γίνουν στην Ελλάδα και αλλού τον ΝΟΕΜΒΡΙΟ

Επιμέλεια: Πάνος Καπετανίδης

1 Νοεμβρίου:

1879 - Πατεντάρεται από τον Τόμας Έντισον η ηλεκτρική λάμπα.

1922 - Καταργείται η Οθωμανική Αυτοκρατορία. Παραιτείται από το θρόνο ο τελευταίος Σουλτάνος, Μωάμεθ ΣΤ΄.

1998 - Θεσμοθετείται το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων.

2 Νοεμβρίου:

1967 - Πραγματοποιείται, στον «Ευαγγελισμό», η πρώτη εγχείρηση ανοιχτής καρδιάς, στην Ελλάδα.

4 Νοεμβρίου:

1918 - Ίδρυση του ΣΕΚΕ (Σοσιαλιστικό Εργατικό Κόμμα Ελλάδας), το οποίο αργότερα μετονομάστηκε σε ΚΚΕ.

1944 - Ολοκληρώνεται η εκκένωση της Ελλάδας από τους Γερμανούς. Γερμανικές φρουρές παραμένουν μόνο στα νησιά: Ρόδο, Κάλυμνο, Κω, Λέρο, Τήνο, Μήλο και στο βορειοδυτικό τμήμα της Κρήτης, μέχρι τον Μάιο του 1945.

1946 - Ιδρύεται η ΟΥΝΕΣΚΟ.

6 Νοεμβρίου:

1989 - Πεθαίνει η Μαρία Ιορδανίδου, συγγραφέας της «Λωξάντρας», σε ηλικία 92 ετών.

7 Νοεμβρίου:

1867 - Γεννιέται η Μαρία Κιουρί, *φυσικός και χημικός.*

1913 - Γεννιέται ο Αλέκος Σακελλάριος, σκηνοθέτης και στιχουργός.

1917 - Οκτωβριανή Επανάσταση στην τσαρική Ρωσία (με το νέο ημερολόγιο). Οι Μπολσεβίκοι του Βλαντιμίρ Λένιν ανατρέπουν το τσαρικό καθεστώς.

8 Νοεμβρίου:

1895 - Ο Βίλχελμ Κόνραντ Ρέντγκεν ανακαλύπτει τις ακτίνες Χ.

1901 - Βίαιες συμπλοκές ξεσπούν στην Αθήνα, με αφορμή τη μετάφραση του Ευαγγελίου στη Δημοτική («Ευαγγελικά»).

Ο ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΚΡΙΤΟΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ - ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ:
Πάνος Β. Καπετανίδης
Τηλέφωνο: 210 46 16 664
Διόρθωση κειμένων:
Θωμάς Αθ. Αγραφιώτης
Εξώφυλλο:
Μαρίνα Πετρή
(Μετά τον Ρούμπενς - Λαδι σε μουσαμά - 70χ100cm - 2005)

Τα κείμενα, που φιλοξενούνται στο ψηφιακό έντυπο ***"Ο Καραγκιόζης Αλογόκριτος"***, εκφράζουν τις προσωπικές απόψεις των συντακτών τους, κάτι που δεν συνεπάγεται υποχρεωτικά και την αποδοχή τους από τους υπεύθυνους της ύλης του.

9 Νοεμβρίου:
1938 - Μαζικό πανεθνικό πογκρόμ, κατά των Εβραίων, σε Γερμανία και Αυστρία, γνωστό και ως Kristallnacht (Νύχτα των Κρυστάλλων).
1989 - Πέφτει το τείχος του Βερολίνου.

10 Νοεμβρίου:
1938 - Πεθαίνει ο Μουσταφά Κεμάλ Ατατούρκ, ιδρυτής του σύγχρονου τουρκικού κράτους.
1982 - Πεθαίνει ο Λεονίντ Μπρέζνιεφ, ηγέτης της Σοβιετικής Ένωσης.

11 Νοεμβρίου:
1912 - Η Συνέλευση της Σάμου, με πρόεδρο τον Θεμιστοκλή Σοφούλη, κηρύσσει την ένωση με την Ελλάδα.
1918 - Τέλος του Α΄ Παγκοσμίου πολέμου. Επισήμως, ο πόλεμος τελείωσε στις 11:00, την "ενδέκατη ώρα της ενδέκατης μέρας του ενδέκατου μήνα".
1924 - Ο πρωθυπουργός Αλέξανδρος Παπαναστασίου ανακηρύσσει τη Β΄ Ελληνική Δημοκρατία.

12 Νοεμβρίου:
1997 - Ψηφίζεται από τη Βουλή των Ελλήνων, «κατ' άρθρο», το νομοσχέδιο για το Σχέδιο «Καποδίστριας».

15 Νοεμβρίου:
1988 - Το Εθνικό Παλαιστινιακό Συνέδριο διακηρύττει την ανεξαρτησία του Κράτους της Παλαιστίνης.

16 Νοεμβρίου:
1828 (νέο ημερολόγιο) - Οι Μεγάλες Δυνάμεις (Ρωσία, Αγγλία και Γαλλία) υπογράφουν το πρωτόκολλο του Λονδίνου, το οποίο προβλέπει την αποχώρηση των οθωμανικών στρατευμάτων από την Ελλάδα.

17 Νοεμβρίου:
1968 - Ο Αλέκος Παναγούλης καταδικάζεται σε θάνατο, για την απόπειρα δολοφονίας του δικτάτορα Γεώργιου Παπαδόπουλου.
1973 - Εξέγερση του Πολυτεχνείου.

20 Νοεμβρίου:
1945 - Αρχίζει η Δίκη της Νυρεμβέργης, με 24 Ναζί να κάθονται στο εδώλιο, ως εγκληματίες πολέμου.

21 Νοεμβρίου:
1916 - Το πλωτό νοσοκομείο Βρετανικός και αδελφό πλοίο του Τιτανικού βυθίζεται ανάμεσα στο ακρωτήριο του Σουνίου και του νησιού Κέα.
1940 - Ο Ελληνικός Στρατός, μετά από επιθετικές επιχειρήσεις (από τις 14 Νοεμβρίου

1940),απελευθερώνει το Λεσκοβίκι και την Κορυτσά και καταλαμβάνει τους ορεινούς όγκους Μόροβα και Ιβάν.

22 Νοεμβρίου:
1963 - Δολοφονείται ο 35ος Πρόεδρος των Ηνωμένων Πολιτειών Τζον Φιτζέραλντ Κένεντυ.

25 Νοεμβρίου:
1942 - Μάχη του Γοργοπόταμου: Ανατινάζεται η σιδηροδρομική γέφυρα του Γοργοπόταμου από αντάρτες του Ε.Δ.Ε.Σ. και του Ε.Λ.Α.Σ. και υπό την καθοδήγηση Βρετανών καταδρομέων.

27 Νοεμβρίου:
1971 - Το σοβιετικό διαστημόπλοιο Mars 2 προσεδαφίζεται στον πλανήτη Άρη.

30 Νοεμβρίου:
1922 - Ιδρύεται η ΕΣΣΔ.

ΑΛΟΓΟΚΡΙΤΕΣ ΓΝΩΜΕΣ

Τραμπ ο ξεπουλημένος

του Πάνου Καπετανίδη

Ο Τραμπ θα μείνει στην ιστορία ως ο μεγαλύτερος, ξεπουλημένος, προδότης του Δυτικού κόσμου, που πέρασε ποτέ από τη σύγχρονη ιστορία. Χωρίς καμία συναίσθηση των δηλώσεων και των πράξεών του, με μοναδικό κίνητρο το προσωπικό όφελος και αυτό των κολάκων του, που σχηματίζουν τη σημερινή κυβέρνηση των ΗΠΑ.

Ταΐζει τους χρήσιμους ηλίθιους ψηφοφόρους του, με ό,τι χρειάζεται, για να μείνει στην εξουσία. Κουνάει το δάχτυλο στην Ευρώπη ότι "ισλαμοποιείται", την ώρα που ο ίδιος χρηματοδοτεί την πολεμική μηχανή ενός ορκισμένου εχθρού της Ευρώπης. Και όσο πλησιάζουν οι mid terms, αλλά και οι προεδρικές εκλογές σε δύο χρόνια, τόσο θα προσπαθεί να κερδίσει όσα περισσότερα μπορεί προσωπικά, εις βάρος κάθε διπλωματίας, ηθικής και θεσμικής αξίας.

Η καταστροφή, που έχει επιφέρει στη συνοχή και ισχύ της Δύσης, τους δημοκρατικούς θεσμούς και κυρίως την αντίληψη των κοινωνιών για αυτούς, είναι τόσο μεγάλη, που θα χρειαστούν γενιές να επουλώσουν τη ντροπή, εφόσον και αν τελικά είναι αντιστρέψιμη η παρακμή.

Η ιστορική αποτίμηση της προεδρίας και της πολιτικής πορείας του Ντόναλντ Τραμπ παραμένει ένα από τα πιο αμφιλεγόμενα και πολωμένα ζητήματα στη σύγχρονη

πολιτική ιστορία, με τις απόψεις των αναλυτών, των ιστορικών και των πολιτών να διίστανται ριζικά:

• Κριτική και αρνητικές αποτιμήσεις: Οι επικριτές του, τόσο στις ΗΠΑ, όσο και στον υπόλοιπο δυτικό κόσμο, υποστηρίζουν ότι η πολιτική του «Πρώτα η Αμερική» (America First) αποδυνάμωσε τις παραδοσιακές συμμαχίες, όπως το ΝΑΤΟ, κλονίζοντας την εμπιστοσύνη στη διεθνή τάξη πραγμάτων. Του καταλογίζουν, επίσης, λαϊκισμό, αμφισβήτηση των δημοκρατικών θεσμών και μια προσέγγιση στην εξωτερική πολιτική, που συχνά ευνοούσε αυταρχικούς ηγέτες έναντι των παραδοσιακών συμμάχων της Δύσης.

• Υποστήριξη και θετικές αποτιμήσεις: Από την άλλη πλευρά, οι υποστηρικτές του θεωρούν ότι η στάση του ήταν μια αναγκαία πρόκληση απέναντι στο κατεστημένο της παγκοσμιοποίησης. Επισημαίνουν επιτεύγματα, όπως οι Συμφωνίες του Αβραάμ στην περιοχή της Μέσης Ανατολής, η πίεση προς τα μέλη του ΝΑΤΟ να αυξήσουν τις αμυντικές τους δαπάνες και η σκληρή στάση απέναντι στην οικονομική και γεωπολιτική άνοδο της Κίνας, υποστηρίζοντας ότι προσπάθησε να προστατεύσει τα εθνικά συμφέροντα των ΗΠΑ, με ρεαλισμό.

• Η τελική καταγραφή του αποτυπώματός του, στην ιστορία του δυτικού κόσμου, είναι μια διαδικασία σε εξέλιξη, η οποία θα διαμορφωθεί σε βάθος χρόνου, μέσα από την ιστορική έρευνα και την εξέλιξη των πολιτικών πραγμάτων.

Οι αποφάσεις εξωτερικής πολιτικής του Ντόναλντ Τραμπ, τόσο κατά την πρώτη θητεία του (2017-2021), όσο και κατά τη δεύτερη (από τον Ιανουάριο του 2025), χαρακτηρίζονται από το δόγμα: «Πρώτα η Αμερική» (America First). Η προσέγγισή του μετακίνησε τις ΗΠΑ από την παραδοσιακή πολυμερή διπλωματία σε μια πιο συναλλακτική και διμερή στρατηγική.

Οι κυριότερες αποφάσεις του ανά γεωγραφική περιοχή και θεματική ενότητα περιλαμβάνουν:

Μέση Ανατολή και Ιράν

• Συμφωνίες του Αβραάμ (2020): Ιστορικές συμφωνίες εξομάλυνσης των διπλωματικών σχέσεων του Ισραήλ με αραβικά κράτη, όπως τα Ηνωμένα Αραβικά Εμιράτα, το Μπαχρέιν, το Μαρόκο και το Σουδάν.

• Μεταφορά της Πρεσβείας στην Ιερουσαλήμ (2018): Επίσημη αναγνώριση της Ιερουσαλήμ ως πρωτεύουσας του Ισραήλ

και μεταφορά της αμερικανικής πρεσβείας εκεί.

• Σκληρή στάση απέναντι στο Ιράν: Απόσυρση των ΗΠΑ από τη διεθνή πυρηνική συμφωνία (JCPOA) το 2018 και επιβολή κυρώσεων «μέγιστης πίεσης». Η ένταση κλιμακώθηκε περαιτέρω, στη δεύτερη θητεία του, με στρατιωτικές επιθέσεις κατά ιρανικών στόχων.

Διεθνείς Συμφωνίες και Οργανισμοί

• Αποχωρήσεις από Διεθνείς Θεσμούς: Κατά την πρώτη θητεία του, απέσυρε τις ΗΠΑ από τη Συμφωνία του Παρισιού για το Κλίμα και τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (ΠΟΥ) (αποφάσεις, που επανέφερε άμεσα με την επιστροφή του στην εξουσία το 2025).

• Εμπορικές Συμφωνίες: Απόσυρση από τη συμφωνία Trans-Pacific Partnership (TPP) και αντικατάσταση της NAFTA με τη νέα εμπορική συμφωνία USMCA, μεταξύ ΗΠΑ, Μεξικού και Καναδά.

Κίνα και Εμπορικοί Πόλεμοι

• Επιβολή Δασμών: Έναρξη ενός εκτεταμένου οικονομικού και εμπορικού πολέμου με το Πεκίνο, μέσω της επιβολής μαζικών δασμών σε κινεζικά προϊόντα, με στόχο την προστασία της αμερικανικής παραγωγής και τον περιορισμό της τεχνολογικής ανόδου της Κίνας.

ΝΑΤΟ και Ευρώπη

• Πίεση στους Συμμάχους: Σκληρή κριτική, προς τις ευρωπαϊκές χώρες-μέλη του ΝΑΤΟ, απαιτώντας την κατακόρυφη αύξηση των αμυντικών τους δαπανών (ζητώντας να φτάσουν έως και το 5% του ΑΕΠ τους, στη δεύτερη θητεία του), αμφισβητώντας έτσι την παραδοσιακή δομή της συμμαχίας.

• Ρωσία και Ουκρανία: Αντιφατική στάση, καθώς κατά καιρούς εξέφρασε προσωπικό θαυμασμό για τον Βλαντίμιρ Πούτιν, ενώ στη δεύτερη θητεία του επιδίωξε άμεση παρέμβαση για τον τερματισμό του πολέμου στην Ουκρανία μέσω deal με τη Μόσχα.

Λατινική Αμερική και Ασφάλεια Συνόρων

• Μετανάστευση και Σύνορα: Αυστηροποίηση της μεταναστευτικής πολιτικής, επιβολή ταξιδιωτικών απαγορεύσεων (travel bans) και πίεση προς το Μεξικό για τον έλεγχο των ροών.

Επεμβάσεις στην περιοχή: Στη δεύτερη θητεία του, υιοθέτησε μια ιδιαίτερα επιθετική πολιτική στην Λατινική Αμερική, η οποία περιέλαβε ακόμη και στρατιωτικές παρεμβάσεις για την ανατροπή του καθεστώτος Μαδούρο στην Βενεζουέλα.

Οικονομία και Εμπόριο

• Η Συμφωνία του Turnberry (2025): Μετά από μια περίοδο δασμολογικών αντιπαραθέσεων, **ο Ντόναλντ Τραμπ** και η Πρόεδρος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, **Ούρσουλα Φον Ντερ Λάιεν**, κατέληξαν σε μια πολιτική συμφωνία, στην Σκωτία. Αυτή προβλέπει δασμούς 15% στις ευρωπαϊκές εξαγωγές, με την Ευρώπη να δεσμεύεται σε ενεργειακές αγορές ύψους 750 δισεκατομμυρίων δολαρίων και επιπλέον επενδύσεις 600

δισεκατομμυρίων δολαρίων στις ΗΠΑ.

• Δασμολογικές Ρυθμίσεις (2026): Η ΕΕ προχώρησε στην κατάργηση των δασμών σε αμερικανικά βιομηχανικά προϊόντα και στη βελτίωση της πρόσβασης για τα αγροδιατροφικά προϊόντα, προκειμένου να διατηρηθεί η ισορροπία στον πιο μεγάλο εμπορικό άξονα του κόσμου.

Άμυνα, ΝΑΤΟ και Γεωπολιτική

• Πιέσεις για Αμυντικές Δαπάνες: Η Ουάσινγκτον συνεχίζει να ασκεί έντονη πίεση, προς τις ευρωπαϊκές χώρες, για να αναλάβουν το μεγαλύτερο βάρος της δικής τους ασφάλειας. Αυτό έχει ενισχύσει τις φωνές εντός της ΕΕ για την επίτευξη «στρατηγικής αυτονομίας» και την αύξηση των ευρωπαϊκών στρατιωτικών προϋπολογισμών.

• Η Συμφωνία για την **Γροιλανδία** (2026): Παρά τις αρχικές εντάσεις και τη ρητορική της Ουάσινγκτον, που απείλησε προσωρινά τη συνοχή του ΝΑΤΟ, υπεγράφη τριμερής αμυντική συμφωνία, μεταξύ ΗΠΑ, Δανίας και Γροιλανδίας. Η συμφωνία ενισχύει την αμερικανική στρατιωτική παρουσία στην Αρκτική (με συστήματα αντιπυραυλικής άμυνας), διατηρώντας παράλληλα το ημιαυτόνομο καθεστώς του νησιού.

• Διαφωνίες για τη Διεθνή Δικαιοσύνη: Πρόσφατο σημείο τριβής αποτελεί η σύγκρουση ΗΠΑ-ΕΕ για το Διεθνές Ποινικό Δικαστήριο (ΔΠΔ), μετά από τις κυρώσεις, που επέβαλε η κυβέρνηση Τραμπ στο θεσμό, τις οποίες η Ευρώπη ζήτησε να ανακληθούν.

Διπλωματία και Διατλαντική Εμπιστοσύνη

• Κρίση Εμπιστοσύνης: Σύμφωνα με αναλύσεις ινστιτούτων ασφαλείας, η διατλαντική εμπιστοσύνη έχει υποχωρήσει, με ένα αυξανόμενο ποσοστό Ευρωπαίων πολιτών να εκφράζει επιφυλάξεις για τη σταθερότητα των ΗΠΑ ως συμμάχου.

• Πιέσεις σε Διεθνή Φόρουμ: Παρατηρούνται, επίσης, διπλωματικές πιέσεις, όπως π.χ. η πρόσφατη απόφαση της διπλωματικής υπηρεσίας της ΕΕ να αποσύρει τη χορηγία της από ευρωπαϊκό συνέδριο, για την παραπληροφόρηση λόγω πιέσεων από την αμερικανική κυβέρνηση.

• Η τρέχουσα κατάσταση δείχνει ότι, παρά τις βαθιές θεσμικές διαφωνίες, οι δύο πλευρές αναζητούν ένα μοντέλο συναλλακτικής συνεργασίας (transactional cooperation), όπου οι κοινές οικονομικές και ενεργειακές ανάγκες αναγκάζουν τη διατήρηση των γεφυρών, ακόμη και όταν η πολιτική ρητορική παραμένει οξυμένη.

Γεώργιος Σουρής

Επιμέλεια:
Πάνου Καπετανίδη

Σατίριζε τὰ πάντα, ἀκόμα καὶ τὸν ἑαυτό του ὁ Σουρῆς, ὅπως ἔκανε μὲ τὸ ἀκόλουθο ποίημα:

Ἡ ζωγραφιά μου

Μπόι δυὸ πῆχες,
κόψη κακή,
γένια μὲ τρίχες
ἐδῶ κι ἐκεῖ.

Κούτελο θεῖο,
λίγο πλατύ,
τρανὸ σημεῖο
τοῦ ποιητῆ.

Δυὸ μάτια μαῦρα
χωρὶς κακία
γεμάτα λαύρα
μὰ καὶ βλακεία.

Μακρὺ ρουθούνι
πολὺ σχιστό,
κι ἕνα πηγούνι
σὰν τὸ Χριστό.

Πηγάδι στόμα,
μαλλιὰ χυτὰ
γεμίζεις στρῶμα
μόνο μ'αὐτά.

Μούρη ἀγρία
καὶ ζαρωμένη,
χλωμὴ καὶ κρύα
σὰν πεθαμένη.

Κανένα χρῶμα
δὲν τῆς ταιριάζει
καὶ τώρ'ἀκόμα
βαφὲς ἀλλάζει.

Δόντια φαφούτη
ὅλο σχισμάδες,
ὕφος τσιφούτη
γιὰ μαστραπᾶδες.

Νὰ ἤμουν παππούς

«Ἂχ ἔλεγε ὁ Κοκός,
παπποὺς νὰ ἤμουν τώρα,
νὰ κάνω τὸ σοφό,
νὰ βήχω νὰ ρουφῶ
ταμπάκο ὅλη τὴν ὥρα.

Ἄσπρα νὰ ἔχω γένια,
ποτὲ νὰ μὴ διαβάζω,
σχολειὸ νὰ μὴν πηγαίνω,
στὸ σπίτι μου νὰ μένω
κι ὅλο νὰ νυστάζω.

Νὰ παίζω κάθε μέρα
μὲ κάποιο κομπολόγι,
νὰ μὴ μοῦ λένε γιὰ δουλειά,
καὶ νὰ φορῶ γυαλιά,
καὶ νἄχω καὶ ρολόγι.

Νὰ λέω παραμύθια
ἐπάνω ἀπὸ τὸ στρῶμα,
κι ὅλοι τους στὴ μιλιά μου,
νὰ στέκουνε μπροστά μου
μ'ὀρθάνοιχτο τὸ στόμα.

Νὰ μοῦ φιλοῦν τὸ χέρι,
εὐχὲς πολλὲς νὰ δίνω
καὶ πάντα καθιστὸς
καὶ σ'ὅλους σεβαστός,
νὰ τρώγω καὶ νὰ πίνω.

Νἄχω καὶ μιὰ μαγκούρα,
νὰ κάνω τὸν κακό
κι ἅμα θυμὸς μὲ πάρει
ν'ἀρχίζω στὸ στειλιάρι
καὶ τὸν τρελλὸ-Κοκό».

Ἐτοῦτα κι ἄλλα λέει
μὲ γνώση παιδική,
γιατὶ ὁ Κοκὸς δὲν ξέρει
πὼς θέλουν κι ὅλοι οἱ γέροι
νὰ γίνουνε Κοκοί...

Ὁ παιχνιδιάρης

Μοῦ ἔλεγε ὁ πατέρας μου
πὼς σὰν γενῶ μεγάλος,
ὅλα μου τὰ παιχνίδια
θὰ ρίξω στὰ σκουπίδια
καὶ θἆμαι τότε ἄλλος.

Ἐγὼ δὲν τὸ πιστεύω
πὼς θὲ νὰ μεγαλώσω,
μὰ καὶ παπποὺς ἂν γίνω
ποτὲς δὲν θὰ τ'ἀφήνω
κι ἂν μ'ὅλους πιὰ μαλώσω.

Ἐμπρός, λοιπὸν παιχνίδια,
στὰ ὅπλα! σᾶς φωνάζω...
Ἀπ'τὰ κουτιά σας βγεῖτε
καὶ στὴ γραμμὴ σταθεῖτε,
ἐγὼ σᾶς τὸ προστάζω.

Σεῖς εἶστε κι ἡ χαρά μου
κι ἡ μοναχή μου ἔγνοια.
Ἄχ! πῶς σᾶς καμαρώνω!
Μὲ σᾶς θὰ μεγαλώνω,
μὲ σᾶς θὰ βγάνω γένια.

Μὰ κι ὁ μπαμπὰς σὰν βλέπει
πὼς ἔχω καὶ μουστάκια
καὶ παίζω κι ὁλοένα,
τότε κι αὐτὸς μαζί μου
θ'ἀρχίσει παιχνιδάκια.

Τὸ παραπαΐον γῆρας
Τὰς τρίχας ἄσπρης
κεφαλῆς
σκοπὸν τὰς ἔχουν προσβολῆς
κι εἰν' ἐμπαιγμὸς τῆς μοίρας
τὸ παραπαΐον γῆρας.

Ὅπου τὸ πόδι μου σταθεῖ
καὶ ὅπου περπατήσω
σιγὰ-σιγὰ μ'ἀκολουθεῖ
ὁ χάρος ἀπὸ πίσω.

Αὐτὸ τὸ ἔρημο κορμὶ
τὸ τριγυρίζουν σκύλοι
καὶ «χόρτασες κι ἐσὺ ψωμί»
μοῦ λὲν ἐχθροὶ καὶ φίλοι.

Ὡς φάσμα τρέχω τῆς νυκτὸς
μακράν του δρῶντος κόσμου
καὶ ὅπου τάφος ἀνοικτὸς
μοῦ φαίνεται δικός μου.

Και Ὅμως!

Καὶ ὅμως ἐνῷ πλέον
ἐσάπισα παλαίων
εἰς τῆς ζωῆς τὴ πάλη
τὸ γῆρας τὸ μισῶ
καὶ θέλω καὶ λυσσῶ
νὰ γίνω νέος πάλι.

Δοκιμαὶ τῆς Ἀντιγόνης,
ποῦ τῆς βλέπεις καὶ παγόνεις.

Τεμπελιά

Δὲν ἔχω κέφι γιὰ δουλειά,
πάλι μὲ δέρνει τεμπελιὰ
καὶ κάθομαι στὸ στρῶμα...
Βρίσκω τὸ σῶμα μου βαρὺ
καὶ ὁλ'ἡ γῆ δὲ μὲ χωρεῖ
κι ὁ οὐρανὸς ἀκόμα.

Κακὰ νομίζω τὰ καλὰ
καὶ βλέπω μία στὰ χαμηλὰ
καὶ μία κοιτῶ ἐπάνω...
Σ'αὐτὸ τὸν κόσμο τὸν χαζὸ
ἂς ἠμποροῦσα νὰ μὴ ζῶ
μὰ ...δὲν χωρῶ νὰ πεθάνω.

Στὸν ἴσκιο μου

Βρὲ ἴσκιε μου γιατί μ'ἀκολουθεῖς;
Δὲ μ'ἀφήνεις μόνο μου νὰ τρέχω;
Βρὲ ἴσκιε μου, δὲ πᾶς νὰ μοῦ χαθεῖς,
πρέπει κι ἐσένα σύντροφο νὰ ἔχω;

Πότε στραβὸ σὲ βλέπω πότε ἴσο,
πότε μακρὺ σὰ σούβλα, πότε νᾶνο,
τὴ μιὰ πηγαίνεις μπρός, τὴν ἄλλη
πίσω
σὲ ἀπαντῶ ἐδῶ, ἐκεῖ σὲ χάνω.

Χωρὶς νὰ βλέπεις, πιάνεις ὅτι πιάνω,
μὲ ὁδηγεῖς ἀλλὰ καὶ σ'ὁδηγῶ.
Καὶ τέλος πάντων κάνεις ὅτι κάνω
καὶ εἶσαι ἄλλος, δεύτερος, ἐγώ.

Βρὲ ἴσκιε μου, γιατί μ'ἀκολουθεῖς;
Βρὲ ἴσκιε μου δὲ πᾶς νὰ μοῦ χαθεῖς...
Σὲ ἀπαντῶ στὸ σπίτι καὶ στὸ δρόμο
καὶ μοῦ γεννᾷς πολλὲς φορὲς τὸν
τρόμο.

Τσάρλι Τσάπλιν ΙΙ

Το 1923, ο Τσάπλιν σκηνοθετεί το δράμα **«Μια γυναίκα από το Παρίσι»** ("A Woman of Paris"), που μολονότι αποτελεί σκηνοθετικά μία από τις πιο καλές του ταινίες, δεν αποτελεί ταυτόχρονα και ταινία του «Σαρλώ», με την έννοια ότι ο Τσάπλιν δεν πρωταγωνιστεί στην εν λόγω ταινία και απλώς περιορίζεται σε μια πολύ σύντομη έκτακτη συμμετοχή, σε κάποια σκηνή του έργου, α λα Άλφρεντ Χίτσκοκ και πολύ πριν ο άγνωστος τότε ακόμα Χίτσκοκ επιβληθεί στο κοινό, που τον αναζητούσε σε σύντομες εμφανίσεις, κατά τη διάρκεια των ταινιών του.

Μια γυναίκα από το Παρίσι

Επί της ουσίας, το επόμενο «τσαπλινικό» έργο, που επιβάλλει τον τύπο του Σαρλώ και αποτελεί την πρώτη του τέλεια, κατά την προσωπική μου γνώμη, ίσως και την τελειότερη ταινία, είναι ο «Χρυσοθήρας» **("The Gold Rush")**, γυρισμένος το 1925, έχοντας ακόμα μεγαλύτερη διάρκεια από το «Παιδί» και συγκεκριμενοποιώντας τη σχέση του Σαρλώ με το λεγόμενο «Αμερικάνικο όνειρο». Πιο συγκεκριμένα, ο Σαρλώ ακολουθεί τους υπόλοιπους χρυσοθήρες, στα τέλη του 19ου αιώνα στην Αλάσκα, παρασυρόμενος από τον **«Πυρετό του χρυσού»**, αλλά αναζητώντας πιο πολύ την παρέα και τα μαθήματα ζωής, παρά τον ίδιο τον πλούτο.

Το έργο, ουσιαστικά, χωρίζεται σε τρία μέρη: Στο πρώτο μέρος και μετά από μία πολύ σύντομη εισαγωγή, ο Σαρλώ γλιτώνει από το βέβαιο θάνατο αφενός από την πείνα και αφετέρου από την πολύ επικίνδυνη συνύπαρξή του με κακοποιό Μπλακ Λάρσεν, ο οποίος σφετερίζεται το χρυσάφι του αγαθού και άκακου Μπιγκ Τζιμ, προσπαθώντας μάλιστα να τον σκοτώσει. Στο δεύτερο μέρος, που είναι λιγότερο περιπετειώδες και περισσότερο δραματικό (μέσα πάντοτε στην κωμικότητά του), ο Σαρλώ εξευτελίζεται από τη γυναίκα που αγαπάει, η οποία ωστόσο καταλαβαίνει το λάθος της και απολογείται. Στο τρίτο και τελευταίο μέρος, έχουμε την επιστροφή στην απόλυτη περιπέτεια, όταν ο Σαρλώ βοηθάει τον Μπιγκ Τζιμ να ξαναβρεί

Ο Χρυσοθήρας

το χρυσάφι του και το μοιράζονται, αλλά ο Σαρλώ αυτό που θέλει, δεν είναι άλλο από τον έρωτα της μετανοημένης Τζώρτζια, στον επίλογο του έργου. Το μήνυμα είναι σαφές: «**Το χρήμα δεν φέρνει την ευτυχία**». Ο Σαρλώ, πάνω από όλα, αναζητεί την αγάπη.

Μετά από τον αριστουργηματικό «**Χρυσοθήρα**», που ο Τσάπλιν θα τελειοποιήσει, προσθέτοντας (μετά από αρκετά χρόνια) και αφηγηματικό ήχο, θα ακολουθήσει το «Τσίρκο» ("The Circus"), ένα έργο, το οποίο δεν αποτέλεσε μεγάλη επιτυχία, ούτε θεωρήθηκε αριστούργημα, όπως άλλες ταινίες του Σαρλώ, με αποτέλεσμα να θεωρείται έργο αποκηρυγμένο από τον ίδιο τον Τσάπλιν, που ο τελευταίος δεν αναφέρει ούτε καν σαν τίτλο στην αυτοβιογραφία του. Ακόμα και οι κριτικοί, εξάλλου, είχαν γράψει ότι το «τσίρκο», ως θεματική, έχει αξιοποιηθεί πολύ αποτελεσματικότερα από άλλους σκηνοθέτες, τόσο στην εποχή του Τσάπλιν, όσο και κατά την εξέλιξη του παγκόσμιου κινηματογράφου.

Ωστόσο, θα πρέπει να προσέξουμε το «Τσίρκο» όχι μόνο ως προς τις κινηματογραφικές και ειδικότερα σκηνοθετικές αρετές του Τσάπλιν, όσο ως προς τον αναλυτικότερο και πιο λεπτομερειακό εμπλουτισμό του χαρακτήρα του Σαρλώ, ως προς τις ειδικότερες και βαθύτερες πτυχές της προσωπικότητάς του. Πιο συγκεκριμένα, για πρώτη (και τελευταία φορά) στις μεγάλου μήκους ταινίες του Σαρλώ, ο έρωτάς του δεν έχει αντίκρισμα, καθώς η κόρη του σκληρόκαρδου και συμφεροντολόγου ιδιοκτήτη του τσίρκου δεν είναι ερωτευμένη με τον «ανθρωπάκο» μας, αλλά τον βλέπει φιλικά, σαν τον αδερφό της ή τον καλύτερό της φίλο. Εν προκειμένω, ο Τσάπλιν θα νιώσει μια σοβαρή ερωτική ήττα, καθώς το ότι η κοπέλα δεν τον βλέπει ερωτικά, κάνει τον «ανθρωπάκο» να πέσει σε μελαγχολία και να προσπαθήσει να τιθασεύσει το «μικρόβιο» της ζήλειας του απέναντι στον αντίζηλό του, δηλαδή τον πιο γοητευτικό ακροβάτη του τσίρκου.

Το Τσίρκο

Η παραπάνω λεπτομέρεια αποτελεί μια πραγματική τομή πάνω στο χαρακτήρα του Σαρλώ, η οποία τομή δεν έχει αναλυθεί και προσεχθεί, όπως θα έπρεπε από τους μελετητές του έργου του. Είναι αλήθεια ότι η ζήλεια αποτελεί την πηγή όλων των αρνητικών συμπεριφορών του μέσου ανθρώπου, χτυπώντας τον ήρωα του Τσάπλιν εκεί, που πονάει: Δηλαδή όχι στο χρήμα και στα υλικά αγαθά, τα οποία δεν τα έχει και ανάγκη, όσο στην πραγματική του ανάγκη για ανθρώπινη επαφή και αγάπη. Από την άλλη, ο αυθορμητισμός, ο αυτοσχεδιασμός και το πηγαίο ταλέντο του Σαρλώ τον επιβάλλουν ως το μεγάλο αστέρι, κάτι όμως που δεν μπορεί να συμβεί, όταν ο ιδιοκτήτης του τσίρκου προσπαθεί να τον βάλει, μέσα από συγκεκριμένες οδηγίες, σε καλούπια και τυποποιημένες δράσεις. Το μήνυμα, κάπως έτσι, είναι σαφές: Μην κάνετε το λάθος και στερήσετε την ελευθερία δράσης στον τύπο του Σαρλώ, γιατί ο τύπος αυτός ποτέ δεν θα μπορέσει να ακολουθήσει οδηγίες. Έχει το χάρισμα (από τη φύση του) να δρα μέσα σε συνθήκες απόλυτης ελευθερίας, όχι με αυτοσκοπό το χρήμα ή τη δόξα, αλλά την ευχαρίστηση και του ίδιου, μέσα από αυτό, που έχει μάθει να κάνει από μόνος του.

Κάπως έτσι, το «Τσίρκο», αν και παραγνωρισμένο έργο, σε σχέση τουλάχιστον με τα υπόλοιπα, ανοίγει το δρόμο για τα επόμενα απολύτως εμβληματικά έργα στην κινηματογραφική δράση του Σαρλώ: «Τα φώτα της πόλης» ("City Lights"), «Μοντέρνοι καιροί» ("Modern Times") και «Ο μεγάλος δικτάτορας» ("The Great Dictator"). Με αυτά τα τρία έργα, ο Τσάπλιν θα τελειοποιήσει και θα ολοκληρώσει τον τύπο του Σαρλώ και το σημαντικότερο θα συγκεκριμενοποιήσει τις ιδέες του περί της θεωρίας του κινηματογράφου και κυρίως περί της κινηματογραφικής τεχνικής, μέσα στην κρίσιμη δεκαετία του 1930, όταν αφενός ο κινηματογράφος αλλάζει ριζικά ως ομιλών πια (και όχι βουβός) και αφετέρου όταν στην Ευρώπη ο φασισμός αρχίζει να εξαπλώνεται επικίνδυνα και να απειλεί τη δημοκρατία και την ειρήνη, που με τόσο πόνο και άλλο τόσο αίμα είχαν κατακτηθεί μετά από το τέλος του Α΄ Παγκοσμίου Πολέμου (1914-1918).

Συνεχίζεται...

Θωμάς Αθ. Αγραφιώτης
(Πατραϊκός ή Πατρίκιος)

ΑΛΟΓΟΚΡΙΤΕΣ ΓΝΩΜΕΣ -2-

Η σκόπιμη καταστροφή του εκπαιδευτικού συστήματος μιας χώρας, επιτρέπει τη δημιουργία γενεών ηλιθίων...

Μαρία Δεναξά-Παρίσι-Στο ΚρήτηTV
https://www.youtube.com/shorts/4h9Yu9jPWwM

Πώς θα αποκτήσει ξανά η εκπαίδευση τον ουσιαστικό της ρόλο
(Ένα θετικό σχόλιο, σκόρπιες σκέψεις
και μια πρόταση στο δημοσίευμα του Μιχάλη Χαιρετάκη)

του ΔΗΜΗΤΡΗ ΦΑΝΑΡΑ

Ξεφυλλίζοντας το τελευταίο τεύχος του «Αλογόκριτου» (Οκτώβριος 2026), ιδιαίτερα ενδιαφέρον βρήκα το άρθρο του Μιχάλη Χαιρετάκη σχετικά με τη σταδιακή απαξίωση της δημόσιας παιδείας.

Οι απόψεις του με βρίσκουν σύμφωνο στο 100%, καθώς η σχολική ζωή της γενιάς μου πέρασε από όλες τις φάσεις που αναφέρονται στο άρθρο.

Ο αρθρογράφος αναλύει την εξέλιξη, αλλά και την κατάσταση της σημερινής δημόσιας εκπαίδευσης βήμα-βήμα, τον εκτροχιασμό της και την μεθοδευμένη, ίσως, παρακμή της, σήμερα, η οποία δεν θα αργήσει να οδηγήσει σε καταβαράθρωση όχι μόνο της ίδιας, αλλά και της κοινωνίας, που υποτίθεται ότι θα έπρεπε να υπηρετεί. Και επειδή αυτή η διαδικασία εξελίσσεται πάνω από τριάντα χρόνια, έχει πλέον περάσει στις σημερινές γενεές ως νοοτροπία, με αποτέλεσμα να αναπαράγεται αυτόματα, χωρίς προσπάθεια. Έγινε δύσκολα αναστρέψιμη «κεκτημένη πρακτική» και τρόπος ζωής.

Η κρίση της Παιδείας είναι, κατά την προσωπική μου, πάντοτε, άποψη, μαζί με τη δημογραφική κρίση, ιδιαίτερα σοβαρή, όπως και η ίδια η Παιδεία είναι σοβαρή υπόθεση, ως κοινωνική διαδικασία, αποτελώντας βασικό πυλώνα για την εξέλιξη, αλλά και την ευημερία μιας κοινωνίας. Και το αντικείμενό της πολυδιάστατο, καθώς, εκτός από τις βασικές, αλλά και τις ειδικές, γνώσεις, που οφείλει να παρέχει, πρέπει και να σφυρηλατεί χαρακτήρες και να δημιουργεί στόχους και να διαμορφώνει ηθική και να καλλιεργεί ιδανικά και να σμιλεύει σώματα και ψυχές και άλλα πολλά.

Σκέψη 1: Κάποιες συνθήκες άλλαξαν από την εποχή της βέργας και της φοβέρας. Τα παλαιότερα χρόνια, ο δάσκαλος ήταν ο πιο μορφωμένος της κοινότητας με αποτέλεσμα να χαίρει σεβασμού και να αντιμετωπίζεται με δέος, επειδή θεωρείτο αυθεντία, μαζί με τον παπά και τον πρόεδρο του χωριού. Σήμερα, τα πράγματα είναι αντίστροφα: Οι γονείς δεν είναι πλέον αγράμματοι αγρότες, βοσκοί, εργάτες, πεταλωτές, σαμαράδες κτλ., ολιγογράμματοι. Είναι μορφωμένοι μηχανικοί, γιατροί, λογιστές, δικηγόροι, εκπαιδευτικοί (οι ίδιοι) και εν γένει μορφωμένοι, αλλά πολλές φορές με καλλιεργημένη την αλαζονεία, είτε από το ίδιο το εκπαιδευτικό σύστημα, είτε από την ίδια την κοινωνία. Ο δάσκαλος κάποτε «μπήκε στην ακαδημία» με χαμηλότερη βαθμολογία και άρα δεν είναι ισάξιός τους… Αμείβεται χαμηλότερα, άρα

ανήκει σε χαμηλότερη κοινωνική τάξη. Ως τέτοιος, λοιπόν, δεν εισακούεται, δεν χαίρει σεβασμού. Του λείπει το κύρος το ακαδημαϊκόν. Για αυτό, ο δάσκαλος δεν δύναται να επιτελέσει το έργο του το παιδευτικό, κατά την άσκηση του οποίου θα πρέπει και να βαθμολογήσει χαμηλά και να υψώσει τη φωνή στον άτακτο και να συμβουλέψει και να αποβάλει… Γιατί τότε θα έλθει ο ανώτερος γονέας με το «ξέρεις ποιος είμαι εγώ;»… Αυτό πρέπει να αντιστραφεί, καθώς δεν είναι μόνο η μονολιθική μόρφωση ή η οικονομική επιφάνεια που δίνει κύρος. Πρέπει επίσης να καταλάβουμε επιτέλους πως όλα τα επαγγέλματα είναι εξίσου χρήσιμα και να κατανοήσουμε τη σημασία του εκπαιδευτικού στη διαμόρφωση του κάθε μελλοντικού κοινωνικού ρόλου, ανεξαρτήτως της τάξης από την οποία προέρχεται ή ανήκει.

Σκέψη 2: Η βαθμοθηρία, μια άλλη τεράστια πληγή, καλλιεργήθηκε επίσης για να αξιολογήσει και να κατατάξει τα μέλη της σχολικής κοινότητας. Απαιτείται βαθμός, για να μπεις στην ανώτατη εκπαίδευση. Βαθμός, για να μπεις το δημόσιο. Βαθμός, για να φοιτήσεις σε πρότυπο σχολείο. Βαθμός παντού. Όχι ουσία. Το σύστημα, που μοιράζει τους βαθμούς, δεν εξετάζει, ούτε αξιολογεί άλλα στοιχεία του ατόμου, που δεν ποσοτικοποιούνται: η δημιουργικότητα, η κοινωνική ευαισθησία, η καλλιτεχνική κλίση, η αθλητική επίδοση και άλλα. Οι προσωπικές αρετές δεν μετρώνται σε «μεδίμνους» και άρα δεν αξιολογούνται από το σημερινό σύστημα. Η βαθμοθηρία, λοιπόν, οδηγεί σε «πληθωρισμό βαθμών», ένα φαινόμενο ιδιαίτερα αξιοπαρατήρητο στην πατρίδα μας (το παρατηρούν ήδη εδώ και χρόνια οι ξένοι πανεπιστημιακοί δάσκαλοι), που κανείς δεν φαίνεται να το βλέπει ως κοινωνική ασθένεια, όπως π.χ. τον πληθωρισμό των τιμών. Έτσι, ο βαθμός χάνει τον πιο βασικό λόγο ύπαρξής του, που είναι η αξιολογική ταξινόμηση. Η άποψή μου είναι ότι και αυτή η κατάσταση πρέπει να αντιστραφεί, έτσι ώστε να αποκτήσουν πραγματικό νόημα οι βαθμοί, που εφαρμόζονται.

Σκέψη 3: Η χρήση των ανώτατων, κυρίως, εκπαιδευτικών ιδρυμάτων ως μέσων άσκησης οικονομικής πολιτικής και πολιτικής ανάπτυξης μιας περιοχής: Η κοινωνία μας, έχει φτιάξει πανεπιστήμια κρατικά, σχεδόν, παντού. Σε κάθε βραχονησίδα, θα έλεγα. Τάχα, για να αναπτυχθεί ο τόπος. Αν ένας τόπος χρειάζεται ανάπτυξη, αυτό πρέπει να γίνει, καλλιεργώντας την παραγωγικότητα και όχι παρέχοντας στείρες και ίσως πρόχειρα φτιαγμένες υπηρεσίες εκπαίδευσης εκεί, που δεν χρειάζονται. Είναι κατανοητή η ύπαρξη μιας γεωργικής, κτηνοτροφικής κτλ. σχολής, π.χ., στην Θεσσαλία. Ή οι ναυτιλιακές ή ιχθυοπαραγωγικές σπουδές, σε νησιά και παράλια. Και αυτό θα πρέπει σιγά-σιγά να αντιστραφεί, έτσι ώστε να ξοδεύονται χρήματα εκεί, που πραγματικά χρειάζονται και οι φοιτούντες να μην σπαταλούν μια περιουσία, για να μετακινηθούν, στην άλλη άκρη του κόσμου.

Σκέψη 4: Για να βγει από το τέλμα η τεχνική (μέση) εκπαίδευση θα πρέπει, π.χ., να μπορεί να εισαχθεί κανείς στα Πολυτεχνεία, μόνο εφόσον υποχρεωτικά έχει φοιτήσει σε τεχνικά λύκεια, όπως γίνεται σε κάποιες ευρωπαϊκές χώρες, που έτσι καταξιώνουν την τεχνική εκπαίδευση. Για οικονομικές, νομικές, φιλοσοφικές κτλ. σχολές, αρκεί η γενική κατεύθυνση. Πολλά τεχνικά λύκεια και ΕΠΑΛ έχουν σήμερα ιδιαίτερα καταρτισμένους διδάσκοντες, αλλά όχι και μαθητές, που οδηγούνται εκεί, γιατί «απέτυχαν κάπου αλλού». Αυτή η νοοτροπία θα πρέπει επίσης να αλλάξει και χρησιμοποιώ σκόπιμα τον όρο «νοοτροπία». Ο καθηγητής, ο γονέας, ο φροντιστής, η κοινωνία δεν πρέπει να συμβουλεύει τον μαθητή «να μπει στο γενικό λύκειο, γιατί στο τεχνικό πάνε τα τούβλα», όπως χαρακτηριστικά συμβούλευαν παλαιότεροι καθηγητές, αλλά και η ίδια η τότε πολιτεία της δεκαετίας του 1980.

Σκέψη 5: Τα αντικείμενα σπουδών πρέπει

να ανταποκρίνονται στις οικονομικές δραστηριότητες της χώρας και όχι μόνο της περιοχής. Π.χ., μια χώρα δεν χρειάζεται βαθιές γνώσεις στην καλλιέργεια του καφέ, αν δεν τον παράγει, ούτε στην ηφαιστειολογία, αν δεν έχει ηφαίστεια. Η ανώτατη στρατιωτική εκπαίδευση ενδέχεται να είναι άχρηστη αν δεν νιώθει απειλές κτλ..

Σκέψη 6: Αν υποθέσουμε ότι έχουμε πατρίδα με συγκεκριμένο λαό να την κατοικεί, τότε πρέπει να δημιουργήσουμε επιστήμη και γνώση, που να αποδέχεται, να σέβεται και να καλλιεργεί τις θετικές ιδιαιτερότητες του λαού που υπηρετεί. Οι πολλές ξενόφερτες θεωρίες, που έρχονται μαζί με τους μετεκπαιδευθέντες εις την αλλοδαπή επιστήμονες, πολλές φορές δεν ανταποκρίνονται στον τρόπο ζωής των Ελλήνων, ενώ ενδέχεται να μεταφέρουν άλλες νοοτροπίες, καθώς είναι μπολιασμένες με δόγματα και θεωρίες διαφορετικές από τις δικές μας: Ιστορικές σπουδές, ψυχολογία, φιλολογία, θεολογικές και φιλοσοφικές σπουδές, κοινωνικές επιστήμες. Γιατί, όταν οι κατάλληλες θεωρίες βρουν το κατάλληλο έδαφος, τότε μόνο θα ευδοκιμήσουν για το καλό των κατοίκων μιας πατρίδας. Και ως πατρίδα εννοώ, στενά και χωρίς εθνικιστικούς αστερίσκους, τον τόπο, που μας αρέσει να ζούμε ειρηνικά, να δημιουργούμε και να συναναστρεφόμαστε, μέσα σε αυτόν. Συμπέρασμα: Επιστήμη ανοικτή μεν σε έξωθεν γνώση, αλλά γεννημένη στην Ελλάδα, από Έλληνες, για τις ανάγκες των Ελλήνων.

Σκέψη 7: Στα Πανεπιστήμια, πρέπει δια νόμου να γίνεται υποστήριξη, έστω και ολιγόλεπτη, όλων των εργασιών, διπλωματικών, πτυχιακών, case studies κτλ., που παράγονται, έτσι ώστε να είμαστε σίγουροι ότι αυτές δεν έχουν αγοραστεί από κάποια αγορά διπλωματικών εργασιών ή από την τεχνητή νοημοσύνη. Η ταύτιση των χάρτινων εργασιών, με τα λόγια του συγγραφέα τους, πρέπει να αποτελεί στοιχείο ειλικρινούς βαθμολόγησης, έτσι ώστε να είναι σίγουρο ότι ο κομιστής του είναι και ο δημιουργός του.

Σκέψη 8: Οι φοιτητικές οργανώσεις σε άλλες χώρες, αν και έχουν κάποια πολιτική οντότητα και κατεύθυνση, ασχολούνται, μεταξύ των άλλων, π.χ., με τη στέγαση και με τη διοργάνωση εκπαιδευτικών σεμιναρίων και πολιτιστικών εκδηλώσεων, επιτηρούν και ενίοτε συντηρούν τις φοιτητικές εστίες, εστιατόρια φοιτητών και τις πανεπιστημιακές βιβλιοθήκες, κάνουν εκπαιδευτικές επισκέψεις, διαχειρίζονται, π.χ., μεταχειρισμένο οικιακό εξοπλισμό και βιβλία από αποχωρούντες φοιτητές και απόφοιτους προς νεοεισερχόμενους. Και όλα αυτά, με αυστηρό κανονιστικό πλαίσιο. Στη χώρα μας, ασχολούνται μόνο με την κακώς εννοούμενη εφαρμογή των διάφορων πολιτικών-κομματικών επιταγών, πράγμα που δεν αρμόζει σε ένα μελλοντικό επιστήμονα (και μέλος της οργάνωσης αυτής), που πρέπει να βλέπει τα πράγματα διαφορετικά.

Αν υποτεθεί πως αύριο, αφού διαπιστωθεί το κρίσιμο της υπόθεσης, ήλθε, στους διευθύνοντες και κατευθύνοντες την κοινωνία μας, η ιδέα να αντιστρέψουν αυτή την κατάσταση, πώς θα πρέπει αυτό να γίνει, έτσι ώστε να εγερθούν ελάχιστες κοινωνικές αντιδράσεις; Ποιες χειρουργικές κινήσεις πρέπει να γίνουν ώστε να στεφθεί με επιτυχία το εγχείρημα;

Όπως σιγά-σιγά και με ανεπαίσθητα βήματα:

• Η βέργα και ο επιθεωρητής αντικαταστάθηκαν σταθερά από άλλα, πολύ πιο ύπουλα, εργαλεία: Κομματισμός (οργανωμένος, φοιτητικός και συνδικαλιστι-

κός).

• Καταργήθηκε η ευθύνη και η υπευθυνότητα.

• Αμβλύνθηκε ο σεβασμός προς τον σχολικό θεσμό και εξοβελίστηκε το κύρος του δασκάλου.

• Υπονομεύτηκε η εγκύκλια γνώση.

• Η ύλη κινείται πλέον σε χαμηλά επίπεδα (π.χ., ξένες γλώσσες, στο σχολείο).

• Προωθήθηκε πλέον το φροντιστήριο για την επ' αμοιβή εμπέδωση της γνώσης.

• Αποδυναμώθηκε η τεχνική και επαγγελματική παιδεία.

• Κυριάρχησε η μη απόδοση ευθυνών και η ατιμωρησία.

• Καλλιεργήθηκε ο χαρακτηρισμός του φοιτητή ως τεμπέλη.

• Επιτράπηκε η αγορά ή η εξαγορά διπλωματικών εργασιών, αλλά και πτυχίων.

• Ευνοήθηκε η χορήγηση υπερπληθώρας μεταπτυχιακών και διδακτορικών τίτλων με πληθωριστική αξία.

• Υιοθετήθηκε, συνειδητά, η «μονοκαλλιέργεια σκέψης».

• Ευνοήθηκε η αποστήθιση και άγονη γνώση της τεχνητής νοημοσύνης (πλέον) και του Copy και Paste.

• Εξορίστηκε, πλέον, η έννοια της αγάπης προς τη γνώση, προς την πατρίδα, την ιστορία και προς τον πλησίον, με αποτέλεσμα ο μαθητής να κινείται πλέον σε έναν ιδεολογικό και συναισθηματικό «εξωπλανήτη» καθόλα ανεξερεύνητο.

• Έχασε η σχολική εκδρομή, έστω και τον ελάχιστο εκπαιδευτικό χαρακτήρα.

• Προωθήθηκε η βαθμοθηρία, προκαλώντας «πληθωριστικές τάσεις» στους βαθμούς, που δεν σημαίνουν τίποτε πλέον και οδηγούν σε στείρες πιστοποιήσεις.

• Η διαγωγή και η ευπρέπεια του μαθητή είναι ξένα προς το σχολικό περιβάλλον.

• Η προαγωγή σε επόμενη τάξη είναι πλέον υποχρεωτική, χωρίς ουσιώδεις προϋποθέσεις (π.χ., βαθμό, παρουσία, επιμέλεια, διαγωγή κτλ.).

• Το σχολικό βιβλίο πάντοτε ήταν κακής ποιότητας και ακριβό.

• Η μαθητική φορεσιά έδωσε τη θέση της σε πανάκριβα κουρέλια μιας περίεργης μόδας, εξίσου ισοπεδωτικής.

• Αναγνωρίζονται πλέον αλλοδαποί, προπτυχιακοί, κυρίως, τίτλοι σπουδών αμφίβολης αξιοπιστίας.

Έτσι, αργά, σταδιακά και χωρίς ιδιαίτερα υψηλό κόστος, πρέπει, σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, μεταξύ των άλλων:

• Να καταγράφεται η απουσία και η παρουσία του μαθητή, με έγκυρο και αντικειμενικό τρόπο και αυτό να αποτελεί ουσιαστικό κριτήριο για την πορεία του μαθητή. Όχι σβησίματα απουσιών στον αμελή μαθητή, «για να μην μείνει».

• Το σχολικό βιβλίο να είναι ποιοτικό και αξιόπιστο προϊόν, π.χ., αγοράζοντας το Υπουργείο από τα ήδη υπάρχοντα πολύ καλής ποιότητας φροντιστηριακά βοηθήματα, αντί να πληρώνει συνήθως ισόποσα συγγραφικά δικαιώματα σε αμφίβολης επάρκειας πονήματα. Ήδη, οι εκπαιδευτικοί γνωρίζουν ποια καλά, ποιοτικά, βοηθήματα να προτείνουν.

• Οι βαθμοί να αντικατοπτρίζουν την πραγματική αξία του μαθητή-φοιτητή: Δεν απάντησε κατά την εξέταση: Βαθμός χαμηλός. Απάντησε κατά το ήμισυ; Βασικός βαθμός κτλ.. Είναι άδικο ο καλός μαθητής να παίρνει π.χ. 20 και ο εντελώς αμελής 13-14. Είναι κακή ερμηνεία της επιείκειας. Είναι ισοπέδωση.

• Οι βαθμοί των πανελλαδικών εξετάσεων και των προηγούμενων εκπαιδευτικών βαθμίδων να εμφανίζονται σε κάθε αναγνωρισμένο τίτλο της

Μάνθος Αθηναίος, Θαν. Σπυρόπουλος, Αργ. Θούγας - Καρέας 1995, με φιγούρες Μάνθου

αλλοδαπής, ως πιστοποίηση της προηγούμενης σχολικής επίδοσης του κατόχου τους, που θα συνεκτιμάται από τον εργοδότη κατά την πρόσληψη ή το διορισμό.

- Διδασκόμενη ύλη, που να καθορίζει τις μελλοντικές «συντεταγμένες» του μαθητή και να εξασφαλίζει επάρκεια γνώσης και όχι βαθμού. Να γνωρίζει τις βασικές πρώτες ύλες, που τον καθορίζουν, ως μέλος της κοινωνίας του: Ιστορία (πόθεν έρχεσαι), φιλοσοφία και ηθική (πού και πώς πορεύεσαι), γεωγραφία (πού βρίσκεσαι) αποτελούν βασική «μαγιά». Επισκέψεις σε σημεία ενδιαφέροντος.
- Πραγματικός και γόνιμος έλεγχος γνώσεων και όχι απλή κατάθεση κειμένων από Copy-Paste.
- Αναφορά σε άλλους πολιτισμούς, φιλοσοφίες, καλές πρακτικές: Πού υπερτερούμε και πού υστερούμε; Τι κερδίσαμε και τι χάσαμε στο ιστορικό μας μονοπάτι; Πού σφάλαμε και πού ωφεληθήκαμε; Τι έκαναν άλλοι και δεν κάναμε εμείς;
- Διπλωματικές διατριβές και πτυχία με πραγματική υποστήριξη ώστε να αποκλείεται η εξαγορά τους.
- Ενεργοποίηση του τεχνικού λυκείου, ως υποχρεωτικού προπομπού της τεχνικής τριτοβάθμιας παιδείας.
- Πραγματικός επαγγελματικός προσανατολισμός, μέσα σε κάθε σχολική βαθμίδα, αντί για στείρες γενικές δραστηριότητες.

Αν δεν ληφθούν άμεσα τέτοια μέτρα, εξίσου σταδιακής εφαρμογής, έτσι ώστε να μην προκαλέσουν επαναστάσεις και ακυρώσεις, λόγω πλέον και της «κεκτημένης νοοτροπίας», η παιδεία θα περιοριστεί μόνο σε μια ιδρυματοποιημένη παρουσία, σε ένα σχολικό κτίριο και με μόνο κριτήριο αξιολόγησης την χαλαρή καταγραφή της απουσίας του μαθητή. Και αυτό, αν δεν συμβαίνει ήδη, θα το πληρώσουν στο μέλλον όλα τα μέλη της κοινωνίας, ανεξαρτήτως κοινωνικής τάξεως, επιπέδου, ηλικίας, φυλής κτλ.. Όχι μόνο με τον επικίνδυνο γιατρό, τον ανεύθυνο τεχνίτη, τον αδιάφορο δάσκαλο και γενικά τον ανεπαρκή επαγγελματία, αλλά και υποσκάπτοντας την ίδια την εθνική και ανθρώπινή μας οντότητα.

Και φυσικά, όλα αυτά δεν χρειάζονται ούτε βέργα, ούτε (πολύ περισσότερο) αστυνομίες, σεκιουριτάδες και άλλα τέτοια. Απλές νομοθετικές τροποποιήσεις και όρεξη για δουλειά, με ενσυναίσθηση του τι πρόκειται να συμβεί, αν δεν αντιδράσουμε έγκαιρα, είναι τις περισσότερες φορές αρκετά.

Δημήτρης Φανάρας (ένας μη εκπαιδευτικός)

Υστερόγραφο: Μάλλον ο Καραγκιόζης κάνει καλύτερα το επάγγελμα του δάσκαλου στα παιδιά του και όχι μόνο… Ο φακός τον έπιασε σε πολλές τέτοιες στιγμές. Η φωτογραφία είναι από τη γιορτή, που διοργάνωσαν οι αείμνηστοι Μάνθος Αθηναίος και Θανάσης Σπυρόπουλος, στις 24/2/1995, σε ταβέρνα, στον Καρέα. Τα υπόλοιπα είναι από φέιγ βολάν του «παιδαγωγικού θεάτρου» του Μ. Αθηναίου, από αφίσα του Μιχάλη Ζαχαρή (δια χειρός Μιχάλη Μπλαζάκη) και από δίσκο του Λάζαρου Θωμάκου.

Είκοσι τέσσερα γράμματα για μια υπέροχη ζωή.
του Θανάση Καμπισιούλη

Είκοσι τέσσερα γράμματα για μια υπέροχη ζωή.

του Than More Kabisioulis

Αν το **Ν** είναι το νόημα, που δίνει κατεύθυνση, τότε το **Ξ** είναι η καθαρότητα, που φωτίζει το δρόμο. Γιατί μια υπέροχη ζωή χρειάζεται στιγμές, κατά τις οποίες ο νους ξεθολώνει, η καρδιά ησυχάζει και ο άνθρωπος βλέπει ξανά τι αξίζει πραγματικά.

Έτσι, για αρχή, χρειάζεται η Ξαστεριά του νου. Να καθαρίζεις τη σκέψη σου από περιττές έγνοιες, φόβους και συγχύσεις. Ο Μάρκος Αυρήλιος έγραφε πως η ζωή γίνεται, όπως οι σκέψεις μας. Όταν ο νους γαληνεύει, όλα φαίνονται διαφορετικά.

Δεύτερο είναι η Ξεκάθαρη στάση. Να ξέρεις ποιος είσαι, τι θέλεις και πού πηγαίνεις. Ο άνθρωπος χωρίς εσωτερική κατεύθυνση παρασύρεται εύκολα από τους άλλους.

Τρίτο είναι η Ξεκούραση. Δεν είναι τεμπελιά, αλλά ανάγκη της ψυχής και του σώματος. Ακόμη και η γη χρειάζεται ανάπαυση, για να καρπίσει.

Τέταρτο είναι η Ξεγνοιασιά. Να αφήνεις χώρο στο γέλιο, στην απλότητα και στις μικρές χαρές. Η ζωή δεν είναι μόνο υποχρεώσεις. Είναι και ανάσες.

Πέμπτο είναι η Ξεχωριστή ματιά. Να βλέπεις ομορφιά εκεί, που άλλοι βλέπουν μόνο συνηθισμένα πράγματα. Ένας ήλιος, που δύει, μια κουβέντα, ένα βλέμμα μπορούν να γίνουν θησαυρός.

Μα, υπάρχουν και όσα πρέπει να λείπουν. Πρώτα, η Ξιπασιά, η αλαζονεία που γεννά κενότητα. Και δεύτερον, η Ξηρότητα της καρδιάς, όταν ο άνθρωπος χάνει τη ζεστασιά του.

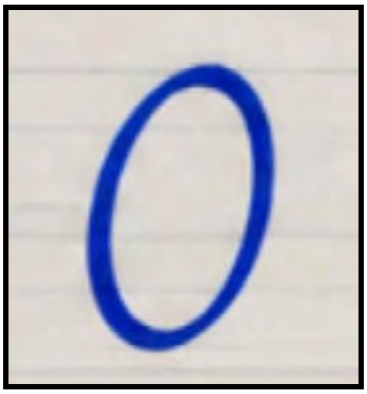

Άρα, για μια ζωή καθαρή, ας κρατήσουμε την Ξαστεριά, την Ξεκάθαρη στάση (σαφήνεια), την Ξεκούραση, την Ξεγνοιασιά και την Ξεχωριστή ματιά. Την ίδια στιγμή, καλό είναι να διώξουμε την Ξιπασιά και την ψυχική Ξηρότητα. Έτσι, το Ξ γίνεται ξημέρωμα ζωής και ένα αγαπημένο γράμμα… Και δεν του το είχα, μέχρι σήμερα!

Αν το **Ξ** είναι η καθαρότητα, τότε το **Ο** είναι η πληρότητα. Το σχήμα του κύκλου θυμίζει πως μια υπέροχη ζωή ολοκληρώ-

νεται, όταν ο άνθρωπος βρίσκει αρμονία μέσα του και γύρω του.

Πρώτα, χρειάζεται η Ομορφιά. Όχι η εξωτερική. Κυρίως, απαιτείται η ομορφιά της ψυχής. Ο Πλάτων πίστευε πως η αληθινή ομορφιά οδηγεί την ψυχή προς το καλό. Καλοσύνη, ευγένεια και αλήθεια είναι η πιο βαθιά μορφή ομορφιάς.

Δεύτερο είναι η Οργάνωση. Η τάξη στις σκέψεις, στο χρόνο και στις πράξεις, χαρίζει ελευθερία και ηρεμία. Ο προγραμματισμός της ημέρας, της ζωής μας.

Τρίτο είναι η Οξυδέρκεια. Να καταλαβαίνεις πίσω από τα λόγια, να βλέπεις πίσω από τις εικόνες. Η σοφία δεν στέκεται στην επιφάνεια. Δώσε λίγο χρόνο στον εαυτό σου να επεξεργαστεί ό,τι συμβαίνει και να μην μένεις στην επιφάνεια.

Τέταρτο είναι η Ομόνοια. Καμία ευτυχία δεν αντέχει, μέσα σε συνεχείς συγκρούσεις. Ο άνθρωπος ανθίζει, όταν ξέρει να συνυπάρχει. Η θάλασσα της ζωής έχει και ώρες νηνεμίας.

Πέμπτο είναι η Ολοκλήρωση. Να τελειώνεις όσα αρχίζεις και να μην αφήνεις τη ζωή σου μισή. Αυτό που αποφάσισες, να πάει μέχρι το τέλος.

Μα, υπάρχουν και όσα πρέπει να λείπουν. Πρώτα, θα έβαζα την Οκνηρία, που σκορπά δυνατότητες. Η αδράνεια, η φυγοπονία και η τεμπελιά δεν βοηθούν. Και δεύτερον, την Οργή, όταν γίνεται μόνιμος κυβερνήτης. Ο Θουκυδίδης εξηγούσε πως το αποτέλεσμα των λανθασμένων αποφάσεων πηγάζει από τη βιασύνη και την οργή.

Άρα, ας κρατήσουμε την Ομορφιά, την Οργάνωση, την Οξυδέρκεια, την Ομόνοια και την Ολοκλήρωση. Παράλληλα, ας διώξουμε την Οκνηρία και την Οργή. Έτσι, το Ο γίνεται ολόκληρη ζωή.

Αν το **Ο** είναι η πληρότητα που ολοκληρώνει τη ζωή, τότε το **Π** είναι η πύλη, που την οδηγεί μπροστά. Γιατί μια υπέροχη ζωή δεν μένει στάσιμη. Προχωρά, εξελίσσεται και χτίζεται καθημερινά με κόπο, αξίες και εσωτερική δύναμη.

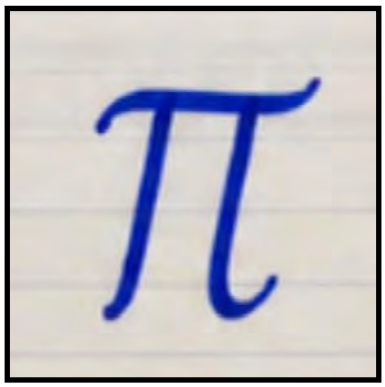

Πρώτα-πρώτα, χρειάζεται η Πίστη. Να πιστεύεις στον εαυτό σου, στους ανθρώπους, που αγαπάς και στη δυνατότητα πως το αύριο μπορεί να γίνει καλύτερο. Όταν πιστεύεις, γεννιέται δύναμη εκεί, που πριν υπήρχε φόβος.

Δεύτερο είναι η Προσπάθεια. Τίποτα σπουδαίο δεν χαρίζεται. Ο Αριστοτέλης δίδαξε πως η αρετή είναι αποτέλεσμα επανάληψης και συνήθειας. Όσα αξίζουν, κατακτούνται με επιμονή και καθημερινό αγώνα.

Τρίτο είναι η Πειθαρχία. Να κάνεις όσα πρέπει ακόμη και όταν δεν έχεις διάθεση. Η αυτοκυριαρχία είναι η βάση κάθε μεγάλης επιτυχίας. Όποιος μπορεί να διοικήσει τον εαυτό του, δύσκολα χάνεται στον κόσμο.

Τέταρτο είναι η Προσφορά. Ο άνθρωπος μεγαλώνει, όταν δίνει. Ένας καλός λόγος, μια βοήθεια, λίγος χρόνος, προς κάποιον, που σε χρειάζεται, έχουν αξία μεγαλύτερη από πολλά πλούτη.

Πέμπτο είναι η Πρόοδος. Να γίνεσαι λίγο καλύτερος, κάθε μέρα. Να μαθαίνεις, να διορθώνεσαι, να εξελίσσεσαι. Η στασιμότητα κουράζει την ψυχή, ενώ η πρόοδος της δίνει πνοή.

Μα, υπάρχουν και κάποια που καλό είναι να λείπουν. Πρώτα, η Πλεονεξία, που κάνει τον άνθρωπο να μην χορταίνει ποτέ. Και δεύτερον, η Πικρία, που κρατά την καρδιά δεμένη,

στο παρελθόν. Πικρία, για εσένα ή για τους άλλους, είναι σαν ένα δηλητήριο, που κυκλοφορεί, μέσα στο αίμα μας.

Άρα, για μια ζωή γεμάτη αξία, ας κρατήσουμε την Πίστη, την Προσπάθεια, την Πειθαρχία, την Προσφορά και την Πρόοδο. Ταυτόχρονα, ας προσπαθήσουμε να απομακρύνουμε την Πλεονεξία και την Πικρία. Έτσι, το Π γίνεται πύλη προς μια ζωή, που αξίζει να τη ζεις.

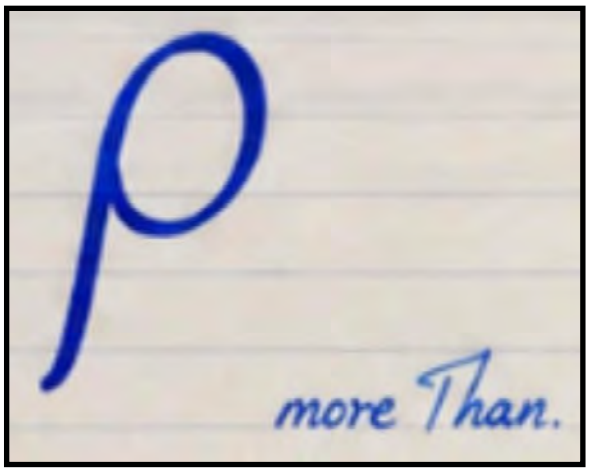

Αν το **Π** είναι η πύλη, που σε πηγαίνει μπροστά, τότε το **Ρ** είναι η ροή, που σε κρατά ζωντανό, μέσα στο ταξίδι. Γιατί μια υπέροχη ζωή δεν είναι άκαμπτη και ακίνητη. Είναι κίνηση, προσαρμογή και βαθιά σύνδεση με το ποιος είσαι.

Πρώτα, λοιπόν, θα χρειαστούμε τη Ροή. Να μπορείς να προσαρμόζεσαι στις αλλαγές, χωρίς να σπας. Ο Ηράκλειτος έλεγε: «Τα πάντα ρει». Όλα αλλάζουν. Ο άνθρωπος, που το αποδέχεται αυτό, δεν φοβάται το νέο, αλλά μαθαίνει να κινείται, μαζί του.

Δεύτερο είναι η Ρίζα. Να θυμάσαι από πού ξεκίνησες, τις αξίες σου, τους ανθρώπους σου. Χωρίς ρίζες, καμία ανάπτυξη δεν στέκεται γερά. Πρώτα, οι ρίζες και μετά, τα φτερά να πετάξουμε.

Τρίτο είναι η Ρώμη της ψυχής, η εσωτερική δύναμη. Να αντέχεις, να σηκώνεσαι, να συνεχίζεις. Η ζωή δεν είναι πάντα εύκολη, αλλά η δύναμη χτίζεται, μέσα στις δυσκολίες.

Τέταρτο είναι η Ρητορική της αλήθειας. Να μιλάς καθαρά, με σεβασμό και ουσία. Ο λόγος έχει δύναμη, μπορεί να ενώσει ή να πληγώσει. Η γλώσσα κόκκαλα δεν έχει και κόκκαλα τσακίζει, όπως μας μάθανε…

Πέμπτο είναι ο Ρομαντισμός. Να μην χάνεις την ικανότητα να συγκινείσαι, να αγαπάς, να βλέπεις ποίηση, στην καθημερινότητα. Χωρίς συναίσθημα, η ζωή γίνεται άδεια.

Μα, υπάρχουν και όσα πρέπει να λείπουν. Πρώτα, η Ρηχότητα, που μένει, μόνο στην επιφάνεια. Ας ψάξουμε λίγο πιο βαθιά, στον εαυτό μας, αλλά και στους άλλους. Και δεύτερον, η Ραθυμία, η αδράνεια, που κρατά τον άνθρωπο πίσω. Τίποτα δεν έγινε, ποτέ, χωρίς κόπο.

Άρα, για μια ζωή γεμάτη νόημα, ας κρατήσουμε τη Ροή, τη Ρίζα, τη Ρώμη και δύναμη της ψυχής, την Αλήθεια στο λόγο της Ρητορικής και τη Ρομαντικότητα. Ταυτόχρονα, ας διώξουμε τη Ρηχότητα και τη Ραθυμία. Έτσι, το Ρ γίνεται ρεύμα ζωής, που μας οδηγεί μπροστά.

Μια υπέροχη ημέρα, μας περιμένει…

ΕΠΟΜΕΝΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΣΤΟ ΕΠΟΜΕΝΟ ΤΕΥΧΟΣ

85) Σε γράφω...

του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη

ΦΙΓΟΥΡΕΣ (κατασκευή): *Γιάννης Καπέλης*

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Τρία λεπτά διάλειμμα, για αλλαγή σκηνικού.
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Τι αλλαγή;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Βγάζω το πολιτικό σκηνικό παράγκα-σεράι.

ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Και τι βάζεις;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Καλύτερα να μην σου πω.
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Και γιατί, παρακαλώ;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Είναι προσωπικό.
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Είναι πριβέ; Κρύβεις λόγια;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Πριβέ και κρυβέ.
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Ώπα. Έχεις ανανεώσει και το λεξιλόγιό σου.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Όλοι το λένε αυτό.
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Ώπα. Και μάγκικες εκφράσεις;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Τραγούδα μόνος σου, στα Πριγκηπόννησα.
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Στην Πόλη;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ναι, στα Προσφυγικά, από όπου κατάγεσαι.
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Εννοώ στην Ιστανμπούλ;

ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Ναι. Εις την Πόλη! Εις την Πόλη!
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Εννοώ στην Κωνσταντινούπολη.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Το ξέρω. Άσε με, τώρα, να αλλάξω σκηνικό.
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Τι θα βάλεις;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Καλύτερα να μην σου πω.
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Άντε πάλι. Και να μην μου πεις, το βλέπω.
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Τι βλέπεις; Την τύφλα σου βλέπεις.
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Μα, βλέπω ένα φάρο...
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Φωτισμένο, μπας και καταλάβεις τι βλέπεις.
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Βλέπω και έναν Καρνάβαλο...
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Λογικό δεν είναι;
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Βρε! Τι δουλειά έχεις εσύ στην Πάτρα;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Το βρήκες. Είσαι Θεός.
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Τι έργο θα παίξεις; Το Θησαυρό του Θεού;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Σιγά να μην παίξω και τον Υιό του Θεού.
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Θεολογικό έργο. Ποιος το έγραψε; Εσύ;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Όχι. Εγώ γράφω κάτι άλλο...
ΧΑΤΖΗΑΒΑΤΗΣ: Τι γράφεις;
ΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ: Εσένα και τους ομοίους σου, μην σου πω πού.

Μας στέλνει ζωγραφιές
ο ΘΑΝΑΣΗΣ ΤΣΟΜΠΛΙΚΑΣ
Ο τυφλός νεαρός ζωγράφος από τα Γρεβενά

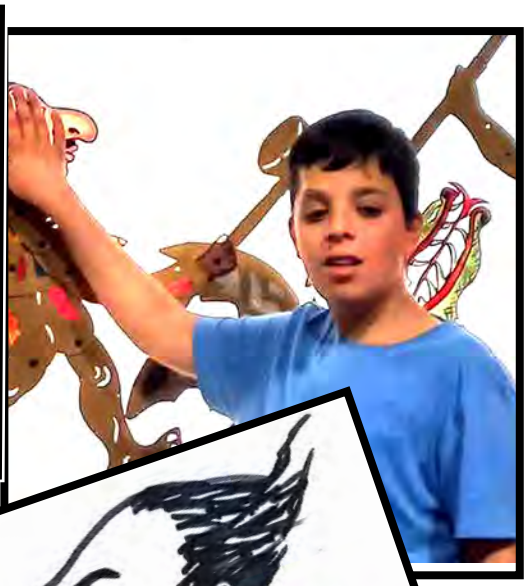

Ο νέοι και ερασιτέχνες καραγκιοζοπαίχτες

Γιάννης Καπέλης

Γεννήθηκε στις 24 Ιανουαρίου 2004, στην Αθήνα. Από μικρή ηλικία, λάτρευε πολύ τον Καραγκιόζη και ασχολείται μαζί του, από το **2009** έως και σήμερα. Σπουδάζει στο Τμήμα Ιστορίας και Φιλοσοφίας της Επιστήμης του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών.

Η αγάπη του για τον Καραγκιόζη και το Θέατρο Σκιών ξεκίνησε από τα μαθητικά του χρόνια, όταν το **2017**, με αφορμή την αποφοίτησή του από το σχολείο, δημιούργησε χάρτινες φιγούρες, αφιερωμένες στους συμμαθητές του και στο μεγάλο Δάσκαλο του ελληνικού Θεάτρου Σκιών, **Ευγένιο Σπαθάρη**. Από τότε, η ενασχόλησή του, με την τέχνη του Καραγκιόζη, έγινε ένα σημαντικό κομμάτι της ζωής του, δίνοντάς του την ευκαιρία να δημιουργεί, να παίζει και να συμμετέχει σε εκδηλώσεις.

Κατά τη διάρκεια των μαθητικών του χρόνων, παρουσίασε παραστάσεις και συμμετείχε σε πολιτιστικές δράσεις, τόσο στο Γυμνάσιο, όσο και στο Λύκειο. Τον Μάιο του **2018**, παρουσίασε το ηρωικό έργο: «Ο Καπετάν Γκρης», ενώ, τον Ιούνιο του **2019**, συμμετείχε στην παράσταση: «Ο Καραγκιόζης στο 3ο Γυμνάσιο Γέρακα». Τον Νοέμβριο του ίδιου έτους, με αφορμή την επίσκεψη του δασκάλου του και σπουδαίου καραγκιοζοπαίχτη **Γιάννη Νταγιάκου**, στο σχολείο, παρουσιάστηκε η δράση: **«Ο Καραγκιόζης στο Πολυτεχνείο»**. Παρουσίασε και άλλες παραστάσεις, στο σχολείο, όπως: **«Η νύχτα των Καλικαντζάρων»**, τον Δεκέμβριο του 2022 και **«Το μαγεμένο σχολείο»**, τον Μάιο του 2023, στο πλαίσιο του Ανοιχτού Πολιτιστικού Διημέρου. Το τελευταίο αποτελεί δική του διασκευή, εμπνευσμένη από το έργο **«Το μαγεμένο δεντρί»**.

Σημαντική στιγμή, για τον ίδιο, υπήρξε και η συμμετοχή του σε εκδηλώσεις για την 25η Μαρτίου, με χάρτινες φιγούρες, που αναπαριστούν ήρωες της Ελληνικής Επανάστασης, συνδέοντας το Θέατρο Σκιών, με την ιστορία και την εθνική μας παράδοση. Παράλληλα, στις **18 Μαΐου 2022** και με αφορμή την Παγκόσμια Ημέρα Μουσείων, παρουσίασε την παράσταση «Ο Καραγκιόζης στη χώρα των κατεργαρέων».

Η μαθητεία του, δίπλα στον δάσκαλό του, Γιάννη Νταγιάκο, αποτέλεσε καθοριστικό σταθμό στην πορεία του. Τον Ιανουάριο του 2020, τον βοήθησε, για πρώτη φορά, σε παράσταση, που πραγματοποιήθηκε, σε τοπική καφετέρια. Από τότε, συνεχίζει να βρίσκεται δίπλα του, ως βοηθός, σε παραστάσεις, φεστιβάλ και πολιτιστικές εκδηλώσεις, όπως τα **Σπαθάρεια** και τα **Νεοπαλλήνεια**, αποκτώντας πολύτιμες εμπειρίες και γνωρίζοντας καλύτερα τις διαφορετικές πτυχές της τέχνης του Θεάτρου Σκιών.

Έχει διατελέσει βοηθός και σε νεότερους καραγκιοζοπαίχτες, στα πρώτα τους βήματα. Έχει συνεργαστεί: Με τον **Χρήστο Τζανουλίνο**, ο οποίος συμμετείχε στην Παγκόσμια Ημέρα Μουσείων, το 2024. Με τον Ταξιάρχη Νικολαΐδη το **2025**. Καθώς και με τον Κωνσταντίνο Κουτσιάφτη, στηρίζοντας την προσπάθειά τους να παρουσιάσουν τη δική τους δουλειά και να αγαπήσουν ακόμη περισσότερο τον κόσμο του Καραγκιόζη.

Εκτός από το Θέατρο Σκιών, ασχολήθηκε με το **Ελληνικό Animation**, από το **2019**, με έναν κοινό χαρακτήρα, τον **Φάνη τον Ηλιάτορα,** εμπνευσμένο από το όνομα του Αριστοφάνη και από το ποίημα του Οδυσσέα Ελύτη. Δημιουργεί, τέλος, πολλούς χαρακτήρες και σκιτσογραφίες, μέχρι και σήμερα.

Θάνος Κουτσομπόλης

"100 ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ" ΙΙ

του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη

3ο μέρος: 51-75.

51. "Τόσα όνειρα στους δρόμους" (1968): *Ένα από τα πιο αντιπροσωπευτικά έργα του ελληνικού μελοδράματος από την κύρια εκπρόσωπο του είδους "Κλακ Φιλμ" και έτσι όπως το σκηνοθέτησε ο Παναγιώτης Κωνσταντίνου, παρουσιάζοντας κατά κάποιον τρόπο ένα "ρημέικ" των "Χαμένων Ονείρων" του Αλέκου Σακελλάριου.*

52. "Το κανόνι και το αηδόνι" (1968): *Σπονδυλωτή ταινία του Ιάκωβου Καμπανέλλη, με τρεις διαφορετικές μεν ιστορίες, οι οποίες όμως συνδέονται μεταξύ τους με την έννοια της κατοχής από τους Ιταλούς, τους Άγγλους και τους Γερμανούς, μέσα από τα τρία διαφορετικά θεματικά είδη (κωμωδία, δράμα, δραματική κωμωδία).*

53. "Η Οδύσσεια ενός ξεριζωμένου" (1969): *Μετά από την επιτυχία της "Ξεριζωμένης γενιάς"`, ο Απόστολος Τεγόπουλος και ο Νίκος Ξανθόπουλος παρουσιάζουν την καλύτερη και με διαφορά ταινία τους, για την επική περιπέτεια ενός πρώην πρόσφυγα, ο οποίος αναζητάει τον αδικοχαμένο του πατέρα στα βάθη της Μικράς Ασίας.*

54. "Πεθαίνω κάθε ξημέρωμα"

(1969): *Ίσως η καλύτερη σκηνοθετική στιγμή του Νίκου Φώσκολου, μαζί με την "Αγάπη και αίμα", ίσως επειδή είναι οι πιο λιτές και προσγειωμένες ερμηνευτικά δημιουργίες του και από τα έργα, στα οποία εκτός από το πάντα ποιοτικό σενάριό του, ο ίδιος βρισκόταν και πίσω από την κάμερα ως σκηνοθέτης.*

55. "Πανικός" (1969): *Μια καταπληκτική ελληνική περιπέτεια καταδίωξης, που ο Σταύρος Τσιώλης σκηνοθετεί ως μια δυνατή ιστορία δράσεως και χαρακτήρων, ναι μεν θυμίζοντας αντίστοιχες αμερικάνικες ταινίες, αλλά και μην έχοντας τίποτε να ζηλέψει από αυτές, καθώς τη δημιουργεί με μια ιδιαίτερη και προσωπική αυθεντικότητα.*

56. "Η Ζούγκλα των πόλεων" (1970): *Από ένα δυναμικό και γεμάτο ανατροπές σενάριο του Νίκου Φώσκολου, ο Σταύρος Τσιώλης σκηνοθετεί τον Κώστα Πρέκα στην καλύτερη ίσως κινηματογραφική του εμφάνιση, καθώς υποδύεται χωρίς υπερβολές έναν τραγικό από τη μοίρα ήρωα, που παλεύει με*

ηθικά διλήμματα για την υπέρβαση.

φριστερά προς δεξιά): Ο Νίκος Πασχαλίδης, ο Αλέκος Ουδινότης, η Μι
τούλος στην ταινία "Η οδύσσεια ενός ξεριζωμένου". Η Μιράντα Κουνε
ίθη της Μικράς Ασίας έναν αρκουδιάρη (Νίκος Πασχαλίδης), ο οποίος
και ριθανολογείται να είναι ο πατέρας του Βασίλη Καρατζόγλου. Φρο
Ουδινότης, διαψεύδει τους ευσεβείς πόθους του απεγνωσμένου Νίκου

57. "Διακοπές στο Βιετνάμ" (1971): *Ίσως η καλύτερη κινηματογραφική στιγμή του Πάνου Γλυκοφρύδη και η καλύτερη σε κάθε περίπτωση κινηματογραφική συνεργασία του με τον Θανάση Βέγγο, που εδώ και σε μια από τις κορυφαίες του ερμηνείες, ακροβατεί αριστουργηματικά ανάμεσα στον τρελό Βέγγο και τον ευαίσθητο Θανάση.*

58. "Παπαφλέσσας" (1971): *Ταινία-σταθμός του Ερρίκου Ανδρέου για την Επανάσταση του 1821, που έχει επιβληθεί στη συνείδηση του κοινού και η οποία είναι καλογραμμένη, απλώς και μόνο επειδή το σενάριό της ανήκει στον πάντα ισορροπημένο Πάνο Κοντέλλη, που φρόντιζε τις λεπτομέρειες στα σενάρια που του ζητούσαν.*

59. "Τι έκανες στον πόλεμο, Θανάση;" (*1971): Ο Ντίνος Κατσουρίδης σκηνοθετεί τον Θανάση Βέγγο σε μια από τις καλύτερες ερμηνείες του, καταφέρνοντας να τον κάνει να ισορροπήσει ανάμεσα στο κωμικό και το δραματικό ή ακόμα και το τραγικό, αποσπώντας μια αντίστοιχη ξεχωριστή ερμηνεία και από τον Αντώνη Παπαδόπουλο.*

60. "Ένας ξένοιαστος παλαβιάρης" (*1971): Η καλύτερη κινηματογραφική συνεργασία του Ερρίκου Θαλασσινού με τον Θανάση Βέγγο, ως τον τραγικό "τρελό" του τίτλου του έργου, ο οποίος τίτλος έτσι και αλλιώς ήταν επηρεασμένος από τον ελληνικό τίτλο της ξένης ταινίας (του 1969) "Easy Rider": "Ένας ξένοιαστος καβαλάρης".*

61. "Ο εχθρός του λαού" (1972): *Μια από τις καλύτερες, αν και σχετικά άγνωστες, δραματικές ταινίες του Νίκου Κούρκουλου, του Γιάννη Δαλιανίδη και της Φίνος Φιλμ, που βασίζεται στο κλασικό θεατρικό έργο του Νορβηγού Ερρίκου Ίψεν: "Ο εχθρός του λαού", γύρω από μια ιστορία διαφθοράς, σχετικά με την ποιότητα του νερού.*

62. "Παύλος Μελάς" (1973): *Πολυσυζητημένη πολεμική περιπέτεια, που εκθειάστηκε, αλλά και κατηγορήθηκε τόσο πολύ, που για αυτόν ακριβώς και μόνο το λόγο αποτελεί σημείο αναφοράς περισσότερο ακόμα και από τον "Παπαφλέσσα". Αν και ιδεολογικά αντίθετος με την εταιρεία παραγωγής της, θεωρώ την ταινία πολύ σημαντική.*

63. "Ο Αστερισμός της Παρθένου" (1973): *Ένα από τα σημαντικότερα, αλλά αδικημένα, σενάρια του Γιώργου Τζαβέλλα γυρίζεται σαν ταινία, έστω και με καθυστέρηση, με την Ζωή Λάσκαρη (στην καλύτερη, κατά τη γνώμη μου, κινηματογραφική της στιγμή) και στην κορυφαία, για εμένα, προσωπικά, ταινία του Γιάννη Δαλιανίδη.*

64. "Η δίκη των δικαστών" (1974): *Μια από τις πιο παραγνωρισμένες ταινίες του Νίκου Κούρκουλου και σε μια δύσκολη και απαιτητική ταινία, την οποία σκηνοθέτησε με πολλή δεξιοτεχνία, ανάμεσα στην απλότητα και τον ακαδημαϊσμό, ο Πάνος Γλυκοφρύδης, δίνοντας έτσι το καλύτερο (δικαστικό, εν προκειμένω) δραματικό έργο του.*

65. "Ένας νομοταγής πολίτης" (1974): *Η καλύτερη κινηματογραφική εμφάνιση του Σωτήρη Μουστάκα και ταυτόχρονα η καλύτερη ταινία του Ερρίκου Θαλασσινού είναι μια σκληρή και γλυκόπικρη κωμωδία, με θέμα τις κωμικοτραγικές περιπέτειες ενός καταπιεσμένου ανθρωπάκου, μέχρι που αυτός θα κάνει την επανάστασή του.*

66. "Αττίλας '74" (1975): *Ο κύπριος στην καταγωγή Μιχάλης Κακογιάννης αποδίδει φόρο τιμής στην Κύπρο και κάνει μια ιστορική κινηματογραφική έρευνα και κατάθεση, με τη γνωστή του κινηματογραφική μαεστρία και αφήνοντας με το ξεχωριστό και πρωτότυπο ντοκιμαντέρ του τα ιστορικά γεγονότα να μιλήσουν από μόνα τους.*

67. "Η μάσκα του διαβόλου" (1976): *Ο Κώστας Καραγιάννης σκηνοθετεί μια από τις πιο άγνωστες ταινίες του, σε ένα θρίλερ παραγνωρισμένο στο εξωτερικό, αλλά μοναδικό για έναν Έλληνα σκηνοθέτη, που αποσπά υπέροχες ερμηνείες από μεγαθήρια του είδους των ταινιών τρόμου, όπως ο*

Ντόναλντ Πλέζανς και ο Πήτερ Κούσιγκ.

68. "1922" (1978): *Κατά την προσωπική μου γνώμη, πρόκειται για την καλύτερη ταινία του Νίκου Κούνδουρου, που μελετά την περιπέτεια της μικρασιατικής καταστροφής του 1922, με έναν ξεχωριστό και μάλλον "αιρετικό" τρόπο, με αποτέλεσμα η προβολή της ταινίας του να λογοκριθεί από την τότε κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας.*

69. "Ελευθέριος Βενιζέλος: 1910-1927" (*1980****):*** *Και πάλι κατά την προσωπική μου γνώμη, πρόκειται για την καλύτερη ταινία του Παντελή Βούλγαρη, που προσπαθεί να σκιαγραφήσει, έστω και αποσπασματικά, την ιστορική εικόνα του Ελευθερίου Βενιζέλου, χωρίς ποτέ του να μειώνει το αντίπαλο δέος του Κωνσταντίνου.*

70. "Ο άνθρωπος με το γαρύφαλλο" (1980): *Η καλύτερη κινηματογραφική στιγμή του Νίκου Τζήμα είναι μια επιβλητική, ιδεολογικά φορτισμένη και σκληρή πολιτική ταινία για τις μεταπολεμικές περιπέτειες της Ελλάδας, μέσα από τα παρεπόμενα του Εμφυλίου Πολέμου και ιδίως μέσα από την πολιτική ματιά του Νίκου Μπελογιάννη.*

71. "Ο τελευταίος άνδρας" (1981): *Κατά την προσωπική μου γνώμη, ο Κώστας Βουτσάς έφτασε στην απόλυτη ωρίμανση του κωμικού του ταλέντου στις αρχές της δεκαετίας του 1980, δηλαδή κατά τη μετά Φίνον εποχή, όταν οι ταινίες που γύρισε ήταν πλέον διαφορετικές. Από αυτές, ξεχωρίζει και με διαφορά ο "Ο τελευταίος άνδρας".*

72. "Μάθε, παιδί μου, γράμματα" (1981): *Η κορυφαία ταινία του Θόδωρου Μαραγκού είναι μια πολιτικοποιημένη κινηματογράφηση της εκπαιδευτικής κατάστασης στην τότε Μεταπολίτευση και μια δριμύτατη καταγγελία για την κυβερνητική πολιτική της Νέας Δημοκρατίας, όπως την εκπροσωπεί ποιητική αδεία ο Βασίλης Διαμαντόπουλος.*

73. "Οι απέναντι" (1981): *Ίσως η πιο αντιπροσωπευτική ταινία της Μεταπολίτευσης και της δεκαετίας του 1980, οι "Απέναντι" Άρης Ρέτσος και Μπέτυ Λιβανού συνθέτουν ένα ιδιαίτερο ζευγάρι, το οποίο ωριμάζει στα κρυφά, ασυνείδητα και εξ αποστάσεως, μέσω ενός τηλεσκόπιου και αναζητώντας την έξοδο από το σκότος προς το φως.*

74. "Αλαλούμ" (1982): *Μια αναρχική σάτιρα του ελληνικού κινηματογράφου, σε μια σπονδυλωτή ταινία με τρεις ιστορίες, οι οποίες δανείζονται τον τίτλο του από τον κινηματογραφικό όρο "Αλαλούμ" και σατιρίζουν με σειρά τις αστυνομικές περιπέτειες μυστηρίου, τα μελοδράματα (και την κουλτούρα), αλλά και τις ταινίες φουστανέλας.*

75. "Το ρεμπέτικο" (1983): *Ταινία-σταθμός του Κώστα Φέρρη, για την ιστορία του ρεμπέτικου και το πέρασμά του από την Ανατολή (Μικρά Ασία) προς δυτικά (Αθήνα), ως άμεση συνέπεια της μικρασιατικής καταστροφής και μέσα από τις καλλιτεχνικές και προσωπικές περιπέτειες μιας από τις κυριότερες εκπροσώπους του.*

«Πινόκιο»: Το Θέατρο Σκιών της Δύσεως επιστρέφει, μέσω του κινηματογράφου.

Στα χρόνια του Μεσαίωνα, το Θέατρο Σκιών ήταν ιδιαίτερα διαδεδομένο στις δυτικές χώρες, όπως π.χ. η Αγγλία και η Γαλλία. Τα χρόνια πέρασαν και το Θέατρο Σκιών επισκιάστηκε από την τέχνη του κινηματογράφου, αφήνοντας στη θέση του κυρίαρχο το κουκλοθέατρο. Η τέχνη, ωστόσο, κύκλους κάνει και το Θέατρο Σκιών επιστρέφει και πάλι στη δυτική τέχνη, μέσω του κινηματογράφου, εξαιτίας του οποίου είχε επισκιαστεί. Σε

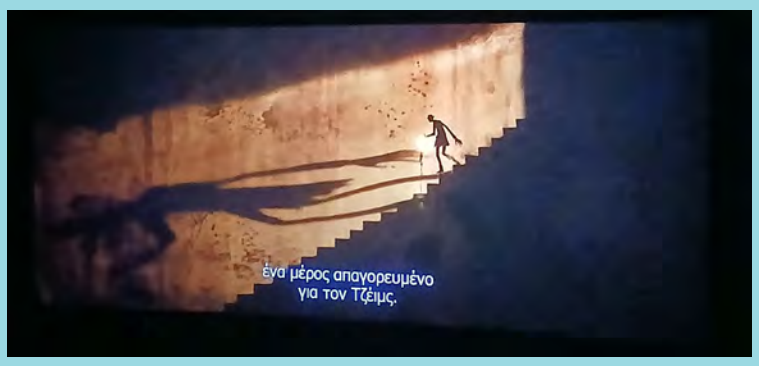

διάφορες ταινίες, ιδίως τρόμου και μυστηρίου, το Θέατρο Σκιών έρχεται, ξανά, για να δώσει το γοητευτικό και ατμοσφαιρικό του παρών...

Μανωλάκης ο Βομβιστής

ΠΡΟΣΚΛΗΣΗ

ΠΡΟΣ: Τα μέλη του Πανελλήνιου Σωματείου Θεάτρου Σκιών

ΘΕΜΑ: Πρόσκληση σε Τακτική Γενική Συνέλευση και Αρχαιρεσίες Καλλιτεχνικού Συμβουλίου και Καλλιτεχνικού Διευθυντή

Το Διοικητικό Συμβούλιο του Σωματείου, σας καλεί στην Τακτική Γενική Συνέλευση και τις Αρχαιρεσίες που θα γίνουν την Τετάρτη 25 Νοεμβρίου 2026 και ώρα 17:30 στα γραφεία του ΙΩΝΙΚΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ, οδός Τσουρουκτσόγλου 1 & Λ. Ηρακλείου 251, Νέα Ιωνία, *(είσοδος από Τσουρουκτσόγλου), 300 μέτρα από τον Ηλεκτρικό σταθμό Νέας Ιωνίας.*

ΘΕΜΑΤΑ ΗΜΕΡΗΣΙΑΣ ΔΙΑΤΑΞΗΣ:

1. Εκλογή Εφορευτικής Επιτροπής.
2. Απολογισμός Διοικητικού Συμβουλίου και Καλλιτεχνικού Συμβουλίου για τη χρήση που έληξε.
3. Έκθεση Ελεγκτικής Επιτροπής για τη διαχείριση του Δ.Σ. από την προηγούμενη περίοδο.
4. Απαλλαγή Δ.Σ. από κάθε ευθύνη.
5. Προϋπολογισμός δαπανών Διοικητικού Συμβουλίου και προγραμματισμός δράσης του Δ.Σ.για την νέα περίοδο.
6. Αρχαιρεσίες για την ανάδειξη Καλλιτεχνικού Συμβουλίου και Καλλιτεχνικού Διευθυντή της Εθνικής Σκηνής Θεάτρου Σκιών.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ*:*

Δικαίωμα υποψηφιότητας και συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση έχουν όσοι έχουν γίνει μέλη τέσσερις (4) μήνες πριν από την Γ.Σ. και έχουν πληρώσει τις συνδρομές τους μέχρι και την ημέρα της Γ.Σ..

Σύμφωνα με το νέο Καταστατικό, υπάρχει η δυνατότητα συμμετοχής των μελών στη Γενική Συνέλευση και διαδικτυακά, όπως και η δυνατότητα επιστολικής ψήφου. Περισσότερες διευκρινίσεις θα δοθούν με επόμενη επιστολή.

Δήλωση υποψηφιότητας για το Καλλιτεχνικό Συμβούλιο, Ελεγκτική Επιτροπή γίνονται δεκτές μέχρι και την Πέμπτη 5 Νοεμβρίου 2026 στο e-mail του Σωματείου **somateiokaragkiozh@gmail.com**

Οι υποψήφιοι πρέπει να έχουν τακτοποιηθεί οικονομικά μέχρι την ημέρα υποβολής της υποψηφιότητά τους.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ Αντώνης Παντιώρας

Ο ΓΕΝ. ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ Χάρης Μπιλλίνης

❁ Τα μέλη μπορούν να πληρώσουν τις συνδρομές τους στην τράπεζα Eurobank IBAN:GR08 0260 0620 0001 7020 0632 294

Πληροφορίες για τις οφειλές του κάθε μέλους μπορούν να δοθούν από τον Ταμία **Σωκράτη Κοτσορέ, τηλ.: *6974478288.***

ΛΕΣ ΚΑΙ ΗΤΑΝ ΧΘΕΣ:

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΟ 74ου ΤΕΥΧΟΥΣ

(ΝΟΕΜΒΡΙΟΣ 2025)

Τέσσερις εικόνες μιλάνε όσο 4.000 λέξεις...

«Χρόνης Εξαρχάκος»

(1932- 27 Σεπτεμβρίου 1984)

του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη

Ένας δημοφιλέστατος κωμικός πρωταγωνιστής, ο οποίος δυστυχώς «έφυγε» πολύ πρόωρα. Θυμάμαι, όταν ήμουν μόλις οχτώ χρονών, το δελτίο ειδήσεων της ΕΡΤ να δείχνει αποσπάσματα από την κηδεία του Χρόνη Εξαρχάκου και έχω ακόμα στη μνήμη μου το πόσο μου είχε κάνει εντύπωση ο θάνατός του, πράγμα που σημαίνει και πόσο δημοφιλής ήταν ο ίδιος εκείνη την εποχή. Οι ταινίες του Εξαρχάκου διακρίνονται σε δύο βασικές κατηγορίες:

α) Είναι οι ταινίες [illegible] Εξαρχάκος παίζει μεν δεύτερο ρόλο, αλλά κερδίζει τις εντυπώσεις, με χαρακτήρα έτσι ώστε να μένει ανεξίτηλος στις μνήμες μας, κυρίως στις ταινίες της Φίνος Φιλμ (για παράδειγμα είναι απολαυστικός, ως όργανο του νόμου, στην «Κόρη μου τη Πεπώ» (δεύτερο) ρόλο του να πραπιδολέξει κανείς. Τον ξεκαρδιστικό απατεώνα «Κ που γίνεται «λαγός», στο έργο «Κάτι κουρασμένα παλικάρια»; Τον Κίτσο με το σα αγαπώ» στην «Ωραία του κουρέα»; Τον απολαυστικό Βανζέλ, που δεινοπαθεί να βαυκά πράγματι στη μαθήτρια του Ζωή Λάσκαρη, στην ταινία «Μια κυρία στα μπουγ ξεκαρδιστική «γρίπη» στο έργο «Γοργόνες και μάγκες», με τον ίδιο να πέφτει από μι θάλασσα για τσιμπίδα, το φαβιορέμενο ανθρωπάκι (ίδιως την ώρα του ανεβάσματός της δι στο έργο «Ένας Ιπτάτης για τη Βασούλα»; Τον πεινασμένο ζωγράφο στην «Παριζιά» εφευρέτη με το «Θαγγέλη! Πάρτα!» στο έργο «Μια Ελληνίδα στο χαρέμι»; Τον κολλητό «Γόη» Βουτυά μέσα στην γιουλάπα.

Το ρόλο του τρελού της ταινίας «Γυμνοί στο δρόμο»; Αλλά και τον πολύ ξεχωριστό δραματικό του ρόλο στην πολεμική ταινία «Αυτοί που μίλησαν με το θάνατο»; Δεύτεροι (ενδεικτικοί) ρόλοι, που ξεχωρίζουν σαν να ήταν πρωταγωνιστικοί.

β) Όμως, ο Εξαρχάκος, έπαιξε και καθαρά πρωταγωνιστικούς ρόλους, που αν και λίγοι, θεωρούνται σήμερα κλασικοί και αγαπημένοι. Και αν προσωπικά προτιμώ την ερμηνεία του εξαιρετικού «Κατεργάρη» στην ομώνυμη κωμωδία του Γιάννη Δαλιανίδη, δεν μπορώ να αγνοήσω την πολύ πιο δημοφιλή ίσως κωμωδία του «Γκαρσονιέρα για δέκα», καθώς π.χ. έχω ακούσει καλό και πολύ εκλεκτό φίλο της ομάδας του

«17 Νοέμβρη & Ένα τανκ στο κρεβάτι μου»

του Θωμά Αθ. Αγραφιώτη

Έχει τονιστεί, κατά καιρούς, ότι η λαϊκή κωμωδία του ελληνικού κινηματογράφου, όπως και οι Έλληνες κωμικοί πρωταγωνιστές της, έλκουν την καταγωγή τους από τη θεατρολογία, τη δομή και κυρίως τους τύπους του νεοελληνικού Καραγκιόζη.

Εμπνευσμένοι και από την επικαιρότητα του μήνα, αναπτύσσουμε σε μια από τις τελευταίες πυρηγωνίες της Φίνος Φιλμ, την κωμωδία «Ένα τανκς στο κρεβάτι μου», σε σενάριο και σκηνοθεσία Γιάννη Δαλιανίδη και με πρωταγωνιστή τον Κώστα Βουτσά, έναν από τους νεότερους εκπροσώπους της μεταπολεμικής γενιάς, των Ελλήνων κωμικών και σε έναν αμιγώς «καραγκιοζιστικο» ρόλο.

Ο ήρωας του έργου είναι ένα φοβισμένο ανθρωπάκι, το οποίο, όμως, πράττει (με το δικό του τρόπο) τη δική του αντίσταση, απέναντι στη δικτατορία των Συνταγματαρχών. Ο φόβος του, κατά την περίοδο της Χούντας, πλανάται, με κωμική χροιά, καθ' όλη τη διάρκεια του έργου, ιδιαίτερα στις σκηνές, κατά τις οποίες ο ήρωας ανεβοκατεβάζει, από το μαγαζί του, τις εικόνες των κρατούντων (όπως του Βασιλιά Κωνσταντίνου και του Παπαδόπουλου), ενώ ξεκαρδιστικές είναι και οι σκηνές της παρακολούθησης των τηλεφώνων, αλλά και του ίδιου του Βουτσά, ως υπόπτου, από τις αρχές.

Η σημαντικότερη σκηνή της ταινίας, όμως, είναι (κατά τη γνώμη μας) αυτή που αναφέρεται στην εξέγερση του Πολυτεχνείου. Πρόκειται για μία απαναπάτη αναφορά της ελληνικής κωμωδίας στα γεγονότα εκείνης της εποχής, κάτι που σπάνιζε, γενικώς, ίσως επειδή η ελληνική κινηματογραφική κωμωδία έχει μπει στην περίοδο της παρακμής της ή ίσως επειδή το θέμα του Πολυτεχνείου έχει απαγορεύθει, παραμένει, κάποια άλλα κινηματογραφικά έδη, όπως το ντοκιμαντέρ.

Ωστόσο, οι ανωτέρω σκηνές της ταινίας είναι τόσο χιουμοριστικές, καθώς ο ήρωας τραυματίζεται (με αυτοθυσία) στα οπίσθιά του, όσο και συγκινητικές, σεβόμενες την «ιερότητα» των στιγμών. Ο τραυματισμός, επιπροσθέτως, του Βουτσά και η εικόνα του, ως ξαπλωμένου τραυματία, στο νοσοκομείο, παραπέμπουν σταθερά (αν μη τι άλλο) στο κωμικό σουρεαλιστικό στοιχείο του Καραγκιόζη και ο αείμνηστος Έλληνας κωμικός παραμένει αντάξιος της κωμικής παράδοσης του ξυπόλυτου ήρωα των σκιών.

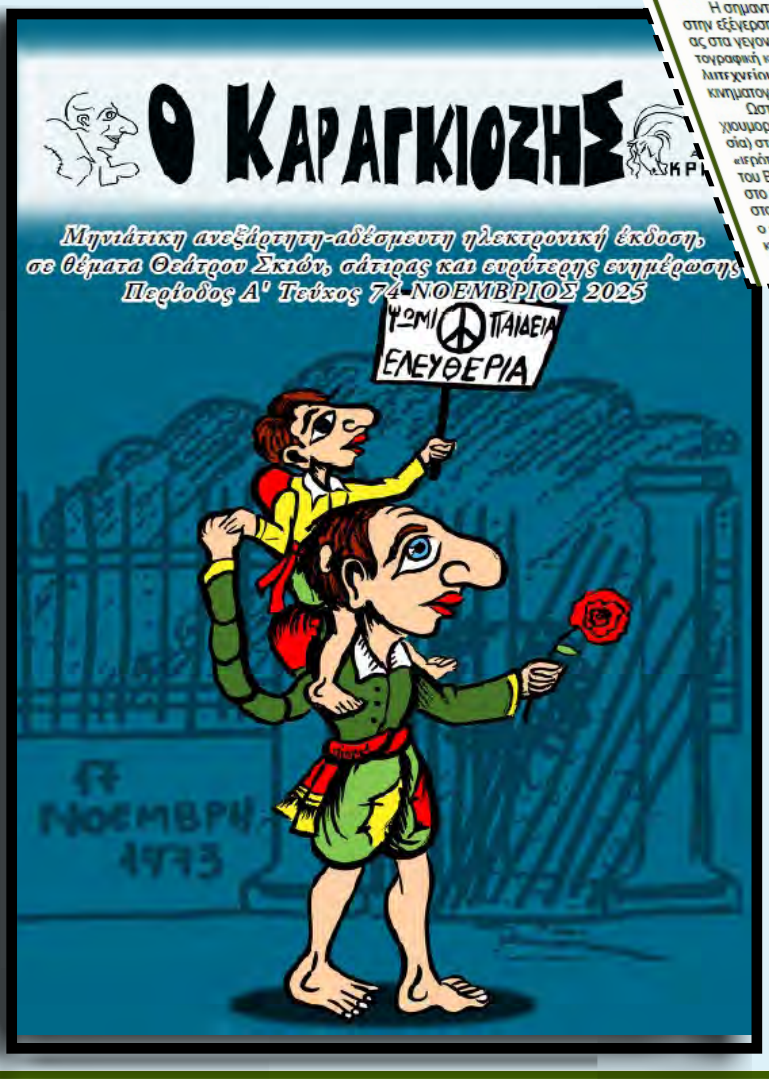

«ΤΟ ΚΟΥΤΣΟΜΠΟΛΙΟ ΤΗΣ ΒΡΥΣΗΣ»

του Κωνσταντίνου Κουτσουμπλή

Το **Σάββατο 17 Οκτωβρίου**, στις 20:00, στο πλαίσιο του εορτασμού της **Παγκόσμιας Ημέρας Άυλης Πολιτιστικής Κληρονομιάς 2026**, παρουσιάστηκε, με δωρεάν είσοδο, στο χώρο του **Μουσείου Νεότερου Ελληνικού Πολιτισμού** (Museum of Modern Greek) η ξεχασμένη, αλλά καυστική, κωμωδία **«ΤΟ ΚΟΥΤΣΟΜΠΟΛΙΟ ΤΗΣ ΒΡΥΣΗΣ»**, με τον καραγκιοζοπαίχτη **Κωνσταντίνο Κουτσουμπλή**.

Πρόκειται για μια κωμωδία του Μεσοπολέμου, από το κλασικό ρεπερτόριο του ελληνικού Θεάτρου Σκιών, η οποία έχει περισσότερα από σαράντα χρόνια να παρουσιαστεί στη σκηνή του Καραγκιόζη. Η παράσταση διαδραματίζεται στις γειτονιές της Αθήνας και σε μια εποχή, που οι ανάγκες των νοικοκυριών σε νερό καλύπτονταν σχεδόν αποκλειστικά από τις δημόσιες κρήνες. Εκεί, καθημερινά, σχηματίζονταν ουρές από νοικοκυρές και υπηρέτριες της εποχής, με τις στάμνες, με τα δοχεία και με τους κουβάδες στα χέρια, για να μεταφέρουν το πολύτιμο νερό στο σπίτι. Τότε, που οι δημόσιες βρύσες ήταν τόποι συνάντησης, κοινωνικής ζωής και επικοινωνίας, όπου άνθιζαν οι φιλίες, τα ειδύλλια, οι μικρές αντιπαραθέσεις και φυσικά το κουτσομπολιό.

Μέσα από το χιούμορ και τη σάτιρα του Καραγκιόζη, η παράσταση ανασυνθέτει έναν κόσμο, που σήμερα έχει σχεδόν εξαφανιστεί: Τη γειτονιά, στην οποία οι άνθρωποι γνωρίζονταν μεταξύ τους, οι ειδήσεις μεταδίδονταν από στόμα σε στόμα και η δημόσια βρύση γινόταν σκηνή ολόκληρης της κοινωνικής ζωής.

Το έργο απευθύνεται σε ενήλικο κοινό και μεγάλα παιδιά, συνοδεία ζωντανής μουσικής, με σμυρνέικα, ρεμπέτικα και καντάδες, που αντανακλούν το κοινωνικό και πολιτισμικό κλίμα της Αθήνας του

Μεσοπολέμου, μιας πόλης που διαμορφώνεται, μέσα από τις μεγάλες κοινωνικές και δημογραφικές αλλαγές της εποχής, ιδιαίτερα μετά από την Μικρασιατική Καταστροφή και την έντονη εσωτερική μετανάστευση.

Ο Καραγκιόζης, δημιούργημα των λαϊκών στρωμάτων των αστικών κέντρων, στα τέλη του 19ου και τις αρχές του 20ού αιώνα, αποτελούσε και συνεχίζει να αποτελεί ένα ιδιαίτερα αγαπητό και δημοφιλές θέαμα. Αντιπροσωπεύει μια ιδιότυπη μορφή θεατρικής τέχνης, που εκφράζει εμπειρίες από την κοινωνική και πολιτική ζωή του λαού, ενσωματώνοντας στοιχεία από την καθημερινή ζωή, τα μεγάλα γεγονότα και την ιστορική παράδοση.

Ο Καραγκιόζης συνιστά ένα αυθεντικό είδος λαϊκού θεάτρου, ένα ζωντανό φορέα της συλλογικής μας μνήμης και ένα ιδιαίτερα σημαντικό κεφάλαιο της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς της Ελλάδας, άξιο διαφύλαξης και προβολής.

Με όχημα το γέλιο, τη μουσική, το πάντρεμα ιστοριών και χαρακτήρων, τα γλωσσικά ιδιώματα και τα λογοπαίγνια, η παράσταση «Ο Καραγκιόζης και το κουτσομπολιό της βρύσης» αποτελεί μια ευκαιρία ψυχαγωγίας, αλλά και αφορμή για προβληματισμό γύρω από τη σημασία της διαφύλαξης της άυλης πολιτιστικής κληρονομιάς: Μιας κληρονομιάς, που απαντάται στις γνώσεις, τις πρακτικές, τις αφηγήσεις και τις τέχνες, που συνεχίζουν να μεταδίδονται από γενιά σε γενιά και να παραμένουν ζωντανές μέσα από τους ανθρώπους.

Συντελεστές:

Μουσικοί: **Πέτρος Ανδρουτσόπουλος**: Λαούτο και Τραγούδι. **Κωνσταντίνος Κοπανιτσάνος**: Κλαρίνο. **Κλέαρχος Κορβόβελος**: Κύμβαλο και Τραγούδι.

Χειρισμός φιγούρων: Κωνσταντίνος Αυγουστίνος, Σάιμον Ζόμα, Μάρκος Σπανούδης, Κωνσταντίνος Κουτσουμπλής, Βασίλης Τόγιας.

Κατασκευή φιγούρων και **σκηνικών**:

Μαρία Κακόνι, Βάγγος Κορφιάτης, Κωνσταντίνος Κουτσουμπλής, Δημήτρης Μπάκος, Δημήτρης Μπερέκος, Νικόλας Τζιβελέκης.

Θανάσης Σπυρόπουλος

Μια προσωπική μαρτυρία για τον άνθρωπο και καλλιτέχνη του Θεάτρου Σκιών

του Κωνσταντίνου Ντούμπα

Ο Θανάσης Σπυρόπουλος, με τον Καραγκιόζη του.

Η σχέση μου με τον Καραγκιόζη, τον ξεχωριστό αυτό λαϊκό ήρωα, ξεκίνησε από πολύ νωρίς. Σημαντικό ρόλο στην αγάπη μου για το Θέατρο Σκιών είχε ο Ευγένιος Σπαθάρης, μέσα από τις παραστάσεις και την καλλιτεχνική του παρουσία. Στην πορεία αυτή, ιδιαίτερη θέση κατέχει και ο Θανάσης Σπυρόπουλος.

Τον γνώρισα γύρω στο 2002-2003, σε μια παράσταση, με οικολογικό περιεχόμενο. Χρόνια αργότερα, είχα την ευκαιρία να βρεθώ κοντά του και να τον βοηθήσω σε τρεις παραστάσεις. Η πρώτη πραγματοποιήθηκε το 2012, στον Φάρο Αυλίδος, τον τόπο καταγωγής μου, με το έργο «Τα 100 εντάλματα του Καραγκιόζη». Η δεύτερη έγινε στο θεατρό του, στην Ανάκασα των Αγίων Αναργύρων, και η τρίτη στο θεατράκι που διατηρούσε στο Γαλάτσι, με την παράσταση «Ο Καραγκιόζης παλαιστής». Σε αυτήν, συμμετείχα μαζί με το φίλο και συνάδελφο Νίκο Μπαρμπούτη.

Παράλληλα, είχα την ευκαιρία να συνεργαστώ και με το γιο του, Κώστα Σπυρόπουλο, ο οποίος συνεχίζει τη δική του πορεία στο Θέατρο Σκιών.

Ο Θανάσης Σπυρόπουλος, πίσω από τον μπερντέ, την ώρα της παράστασης.

Από τις συναντήσεις μας, εκείνο που ξεχώρισα ήταν η ιδιαίτερη προσωπικότητά του και ο προσωπικός τρόπος, με τον οποίο προσέγγιζε την τέχνη. Η καλλιτεχνική του ταυτότητα γινόταν αντιληπτή, τόσο στην παρουσία του, όσο και στον τρόπο, με τον οποίο χειριζόταν την παράσταση.

Ιδιαίτερο ενδιαφέρον είχε και η παρακολούθηση της δουλειάς του, πίσω από τον μπερντέ. Η ετοιμότητα, ο αυτοσχεδιασμός και η ικανότητά του να ανταποκρίνεται στις ανάγκες κάθε σκηνής, ήταν στοιχεία, που μπορούσε κανείς να διακρίνει από κοντά.

Θυμάμαι, χαρακτηριστικά, μια στιγμή, κατά τη διάρκεια παράστασης, όταν η φιγούρα του Καραγκιόζη έπρεπε να εμφανιστεί σκεπασμένη στον μπερντέ. Χωρίς δισταγμό, ξεκούμπωσε το πουκάμισό του και το χρησιμοποίησε, για να την τυλίξει. Μόλις ολοκληρώθηκε η σκηνή, το φόρεσε ξανά και συνέχισε κανονικά την παράσταση.

Το περιστατικό αυτό, μου έμεινε στη μνήμη, όχι τόσο για την ίδια την κίνηση, όσο για την αμεσότητα, με την οποία αντιμετώπισε μια απρόοπτη ανάγκη. Ήταν ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα της πρακτικής σκέψης και της ετοιμότητας, που απαιτεί η τέχνη του καραγκιοζοπαίχτη, όταν συχνά χρειάζεται να βρεθεί λύση, μέσα σε ελάχιστο χρόνο, χωρίς να διακοπεί η ροή της παράστασης.

Άλλωστε, το Θέατρο Σκιών δεν περιορίζεται στην κίνηση των φιγούρων και στην απόδοση των φωνών. Πίσω από τον μπερντέ, συντελείται μια διαρκής διαδικασία παρατήρησης, αυτοσχεδιασμού και προσαρμογής, που απαιτεί εμπειρία, ευρηματικότητα και άμεση αντίδραση.

Υπάρχει ωστόσο και ένας ακόμη προσωπικός λόγος, που με ώθησε να καταγράψω αυτές τις σκέψεις. Για τρεις συνεχόμενες νύχτες, είδα στον ύπνο μου την ίδια εικόνα: Τον Θανάση Σπυρόπουλο να κρατά τον Καραγκιόζη του και να ετοιμάζεται να δώσει παράσταση.

Η επαναλαμβανόμενη αυτή εικόνα, μου έμεινε έντονα στη μνήμη και με έκανε να ανατρέξω

στις προσωπικές μου αναμνήσεις.

Το κείμενο αυτό δεν φιλοδοξεί να αποτελέσει βιογραφία, ούτε συνολική αποτίμηση του έργου του. Είναι μια προσωπική μαρτυρία, βασισμένη στις συναντήσεις και στις συνεργασίες μας, καθώς και σε όσα ξεχώρισα, παρακολουθώντας τον να υπηρετεί την τέχνη του.

Από τη δική μου πλευρά, κρατώ τις στιγμές, τις εικόνες, που χαράχτηκαν στη μνήμη μου και την εμπειρία της επαφής, με έναν άνθρωπο, που γνώρισα μέσα από τον Καραγκιόζη.

Με αυτές τις σκέψεις, καταθέτω αυτή τη μικρή προσωπική μαρτυρία, ως ένδειξη σεβασμού στη μνήμη του και στην πορεία του στο ελληνικό Θέατρο Σκιών.

ΤΟΥ ΠΑΝΟΥ ΚΑΠΕΤΑΝΙΔΗ

Ο
ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ
ΜΑΣ ΣΤΕΛΝΕΙ

Η ΗΛΕΚΤΡΟΠΛΗΞΙΑ
ΤΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΟΥ
ΕΛΛΑΣ
ΚΥΠΡΟΣ
ΠΕΣΤΑ Χαρίδημε..

ΘΕΑΤΡΟ ΣΚΙΩΝ ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ
ΟΚΑΡΑΓΚΙΟΖΗΣ ΦΙΛΟΖΩΟΣ

ΑΥΤΟ ΤΟ ΣΚΙΤΣΟ ΤΟ ΑΦΙΕΡΩΝΩ
ΣΤΑ ΚΟΡΑΚΙΑ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ
ΟΧΙ ΚΥΡΙΑΜΟΥ
ΜΕ ΞΕΒΡΑΚΩΘΕ
Η ΤΡΑΠΕΖΑ...
Καλέ είσαι δυμνιστής
ΠΕΣΤΑ ΧΑΡΙΔΗΜΕ...
17-10-2026

Ο ΒΟΥΔΑΣ ΚΑΤΑΚΤΑ ΤΗΝ
Ελλάδα
ΜΠΑΣΚΕΤ
ΠΙΤΣΑ FAN
ΑΚΡΙΒΕΙΑ
ΤΡΑΠΕΖΕΣ
ΠΑΙΔΕΙΑ
ΤΑ λαμόγια του κεφάλι
ΠΕΣΤΑ Χαρίδημε.
ΤΟ ΣΚΙΤΣΟ ΤΗΣ ΑΛΗΘΕΙΑΣ ΔΕΝ ΦΟΒΑΤΑΙ....
24-10-2026

Ο ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ 2
ΜΑΣ ΣΤΕΛΝΕΙ

Το σκώμμα του Κορυφαίου Χαριδήμου στην επικαιρότητα
Ρε Γιωργο ΤΗ ΜΑΣ ΛΕΝΕ. ΑΚΡΙΒΗΝΕ Η ΘΕΡΜΑΝΣΗ ΕΧΕΙΣ ΣΕΝ ΒΑΣΕΙΣ ΤΗΝ ΕΧΟΥΜΕ ΤΣΑΦΝΑ
ΠΕΣΤΑ ΧΑΡΙΔΗΜΕ...
16-10-2025

Η ΕΛΛΑΣ ΜΕ 21.
ΡΕ.. ΠΕΡΙΟΧΗ ΈΧΩ ΠΡΩΤΟΣ ΣΤΗΝ ΠΑΝΩΚΑ
ΣΥΡΙΖΑ
ΕΛΑΣ
ΠΕΣΤΑ ΧΑΡΙΔΗΜΕ
21-10-2025

Ο Καραγκιοζης προσφέρει pizza FdH 1996
ΤΣΑΜΠΑ
ΜΕΜΠΟΛΙΚΗ ΣΑΛΤΣΑ
pizza F dh
500 ΧΙΛΙΑ ΕΥΡΩ
800 ΧΙΛ. ΕΥΡΩ
900 ΧΙΛΙΑ ΕΥΡΩ
Ο ΚΛΕΨΑΣ ΤΟΥ ΚΛΕΨΑΝΤΟΣ
ΠΕΣΤΑ ΧΑΡΙΔΗΜΕ..

ΒΡΟΧΗ ΑΥΞΗ
ΣΤΑ ΤΙΜΟΛΟΓΙΑ ΤΟΝ ΧΕΙΜΩΝΑ.. ΤΗΣ ΔΕΗ
ΔΕΗ
ΑΧΩΡΑΣΤΕ Σπαρταβέτα
ΠΕΣΤΑ ΧΑΡΙΔΗΜΕ
24-10-2026